Ազգ

Azg
armenian daily

8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 150 (904)

Թուրք վարձկանը սպասում է Անկարայի պատասխանին

«Հավատում եմ, որ իմ կառավարությունը եւ առաջին հերթին Թուրքիայի պաշտպանության նախարարությունը կօգնեն ինձ վերադառնալ հայրենիք»։ Այս մասին «Ազգի» թղթակցին ասաց ադրբեջանական բանակում ծառայած ազգությամբ թուրք ռազմական հրահանգիչ Արիֆ Յումախը, որը ներկայումս պահվում է Ստեփանակերտում։ Վարձկանը նաեւ նշեց, որ պաշտոնական Անկարան պարտավոր է մտահոգվել դժբախտության մեջ գտնվող Թուրքիայի քաղաքացիների ճակատագրով։ Արիֆ Յումախը նաեւ այն միտքը արտահայտեց, որ օգնելով ազատվել գերությունից ու վերադառնալ հարազատների մոտ, թուրքական իշխանությունները միայն կհաստատեն միջազգային նորմերին իրենց հավատարմությունը։ Հիշեցնենք, որ թուրք հրահանգիչ Արիֆ Յումախը ծառայում էր ադրբեջանական բանակի թիվ 706 զորամասի 2-րդ հրաձգային գումարտակում, որտեղ ջոկի հրամանատար, ու գերի է վերցվել Շուշիի գնդի մարտիկների կողմից Ղուբաթլիի ուղղությամբ մղված մարտերում։ Հաղորդվել է նաեւ, որ ԼՂՀ արտգործնախարարությունը վերջերս դիմել է Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանությանը՝ առաջարկելով հաստատել Յումախի տվյալները, սակայն թուրքական դեսպանությունը առ այսօր չի արձագանքել ԼՂՀ ԱԳՆ դիմումին։ Բոլոր դեպքերում, ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ զինվորական դատարանի նախագահ Գուրգեն Ասրյանը, մոտ օրերս կսկսվի թուրք վարձկանի դատավարությունը։ Ն.Ա.

ՀՌԱԿ

Պնդումներն անհիմն են

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակը հրապարակել է հետեւյալ հաղորդագրությունը. ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամներ Լեւոն Բաբայանը, Ռաֆիկ Պետրոսյանը եւ Մելս (Սամվել) Սահակյանը հանդես են եկել ԶԶ լրատվության մի քանի միջոցներով մի հայտարարությամբ, որտեղ Ազգային ժողովի ընտրություններում ՀՌԱԿ-ի պարտության գլխավոր պատճառն են համարել Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռ. Միրզախանյանին եւ «նրա վարած» քաղաքականությունը։ Հայտարարության մասնակիցները տեղեկացրել են նաեւ, որ կասեցնում են վարչության անդամի իրենց գործունեությունը՝ «քանի դեռ այն ղեկավարվում է Ռուբեն Միրզախանյանի կողմից» եւ պահանջել են արտահերթ պատգամավորական ժողովի հրավիրում։

Այս կապակցությամբ զանգվածային լրատվության որոշ միջոցներ լուրեր են տարածում ՀՌԱԿ-ում քաղաքական խոր ճգնաժամի եւ կուսակցության պառակտման մասին։

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակը լիազորված է հայտարարելու, որ այդ լուրերը բացարձակ անհիմն են եւ չեն համապատասխանում իրողությանը։ Ընտրություններից հետո կուսակցությունը, նրա տեղական կազմակերպությունները զբաղված են ընտրությունների արդյունքների համակողմանի վերլուծությամբ, կուսակցական կառույցների հետագա ամրապնդմամբ։ Ընտրությունների ընթացքում ծավալված քաղաքական եւ կազմակերպական աշխատանքը զգալիորեն ընդլայնել է ՀՌԱԿ-ի համակիրների շարքերը, եւ այժմ տեղի է ունենում կուսակցության շարքերի զգալի համալրում։

Ինչ վերաբերում է վերոհիշյալ ընկերներին, ապա ժողովրդավարությունը եւ բացախոսությունը որդեգրած կուսակցությունը անբնական չի համարում ընտրություններից հետո դրսեւորվող նման երեւույթների առկայությունը, սակայն իր զարմանքն է հայտնում այդ երեւույթն արհեստականորեն ուռճացնելու ոմանց ճիգերի առիթով։

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Կրաինայում ծանր պարտություն կրելուց հետո սերբերը փորձում են հակահարված հասցնել

ԳԱԳԻԿ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

Խորվաթիայի պաշտպանության նախարարության տվյալների համաձայն, խորվաթական բանակը երկուշաբթի օրը գրավեց Կրաինական Սերբիայի վարչական կենտրոն Կնինը։ Բայց, ինչպես նշում է սերբական կողմը, հարավային ուղղությամբ հարձակվելով Կնինի վրա, խորվաթական տանկային եւ հետեւակային զորամասերին հաջողվեց մտնել քաղաքի արվարձանները, որտեղ ընթանում են կատաղի փողոցային մարտեր։ Առանձին շրջաններում, հյուսիսում Կորդունում եւ Բանիայում, հարավում Լիկայում եւ Հյուսիսային Դալմաթիայում սերբական զորամիավորումները կատաղի դիմադրություն են ցույց տալիս խորվաթական բանակին։

Ռազմական գործողությունների հետեւանքով մոտավորապես 150000 սերբեր ստիպված էին լքել իրենց բնակավայրերը եւ լեռնային ճանապարհով շարժվել Բոսնիայի հյուսիսում գտնվող սերբական Բանյա Լուկա քաղաքի ուղղությամբ։ Փախստականների քարավանը ռմբակոծվում է մահմեդական խորվաթական զինված ուժերի կողմից։ Կան մեծաթիվ զոհեր եւ վիրավորներ, որոնց թիվը ճշտվում է։

Փաստորեն, խորվաթների կողմից ձեռնարկված ռազմական գործողությունները, տարածքային բնույթի պահանջներից բացի, հետապնդում են նաեւ էթնիկական զտումներ։ Այդ մասին մամուլի ասուլիսում պաշտոնապես հայտարարեց Խորվաթիայի պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչ գեներալ Տոլը, որը պահանջեց բոլոր սերբերից լքել Կրաինայի տարածքը։ Այս մասին Ժնեւում անցկացվող բանակցություններում հայտարարեց նաեւ Խորվաթիայի արտաքին գործերի նախարար Մատե Գրանիչը։ Մյուս կողմից, խստորեն դատապարտելով Խորվաթիայի ռազմական գործողությունները, Ռուսաստանը պահանջեց վերջ դնել հակամարտությանը եւ երկու կողմերին կոչ արեց հարցը լուծել խաղաղ բանակցությունների շրջանակներում։ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Բորիս Ելցինը կ-ավելի կտրուկ ձեւով պահանջեց Մոսկվա ժամանել Սերբիայի եւ Խորվաթիայի ղեկավարներին բարձր մակարդակով հանդիպումներ անցկացնելու համար։ Ինչպես ընդգծեց Ելցինը, ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի հետ հեռախոսազրույցի ժամանակ զգուշացրել է վերջինիս խորվաթական զորքերի հարձակման ծանր հետեւանքների մասին, նշելով, որ այս ամենը «կարող է առաջ բերել սերբերի էլ ավելի դաժան պատասխան գործողություններ»։ Ինչպես հաղորդեց Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչ Միխայիլ Դեմուրինը, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Ռուսաստանը մտադիր է հարց բարձրացնել խորվաթների բանակի գործողությունների եւ Բալկաններում ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ։ Արտասահմանյան զանգվածային լրատվական միջոցների հաղորդման համաձայն, երեկ երեկոյան բոսնիական սերբերի ռազմական ստորաբաժանումները հարվածներ են հասցրել Կենտրոնական Խորվաթիայի 5 քաղաքների։ Ներկա դրությամբ պարզ չէ պաշտոնական Բելգրադի դիրքորոշումը խորվաթական ագրեսիայի նկատմամբ։

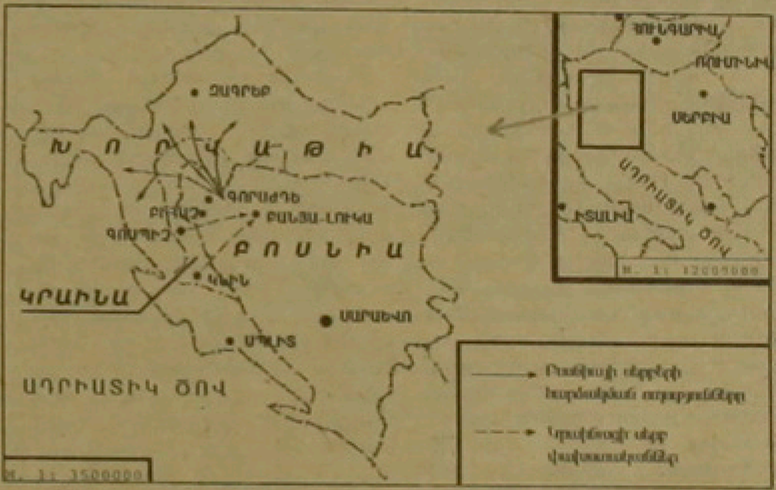

Հիրոսիման նշեց իր ողբերգության 50-ամյակը

ՏՈԿԻՈ, 7 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Հիրոսիմայի բնակիչները, մոտավորապես 50 հազար հոգի, երեկ հանրահավաքի դուրս եկան քաղաքի կենտրոնական Խաղաղության հրապարակ, որը միջուկային առաջին ռումբի պայթած վայրի մոտ է կառուցված։ Հավաքվածները կոչ արեցին արգելել միջուկային ռումբը եւ, մյուս կողմից, պահանջեցին, որ Ճապոնիայի կառավարությունը պարզ ու հստակ դատապարտի պատերազմի ժամանակ կատարած իր ագրեսիան։

Հայաստանը գազ է գնելու ռուս-վրացական սահմանից

«Հայգազ» արտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Ռոման Արզոնցը հաստատեց թուրքմենական լրատվական միջոցների տարածած լուրը, որ այսուհետեւ Հայաստանը պետք է թուրքմենական գազը գնի վրաց-ռուսաստանյան սահմանում։ Դա բացատրվում է նրանով, որ անցած շաբաթ թուրքմենական եւ վրացական կողմերը չեն կարողացել համաձայնության գալ Վրաստան գազ մատակարարելու մասին։ Ըստ էության, Հայաստանը պետք է վճարի ռուս-վրացական սահմանը հատող ողջ գազի համար, հետո պայմանավորվի Վրաստանի հետ այդ գազի բաշխման եւ նրա համար վճարելու մասին։ Հիշյալ պայմանավորվածությունները ձեռք են բերվել անցյալ շաբաթ Հայաստանի էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանի գլխավորած պատվիրակության Աշգաբատ կատարած այցի արդյունքում։ Պ-ն Արզոնցը նշեց, որ այս տարվա առաջին կեսին Հայաստանին տրված գազը ավելին է, քան 1994թ. մոտ 800 մլն. խմ։ Մասամբ այդ հանգամանքով է բացատրվում, որ այս տարի Հայաստանը չի հասցնում մարել իր պարտքը գազի համար։ Պ-ն Արզոնցը հրաժարվեց նշել, թե որքան է այդ պարտքը ներկայումս, սակայն ավելացրեց, որ թուրքմենական աղբյուրների ներկայացրած թիվը 26 մլն., դոլար, չափազանցված է։ Չնայած ստացված գազի ավելացմանը, ըստ վիճակագրության վարչության հայտարարման, էլեկտրական էներգիայի արտադրությունը Հայաստանում նվազել է։ Պ-ն Արզոնցի խոսքերով, դա բացատրվում է հիդրոկայանների կողմից էներգիայի արտադրության կրճատմամբ, մասնավորապես, նրանով, որ հեղեղվել է Գյումուշի ՀԷԿ-ը։ Համաձայն անցյալ տարի կնքված համաձայնագրերի, Հայաստանը այս տարի պետք է ստանա 2.2 մլրդ. խմ. իսկ Վրաստանը 1.5 մլրդ. խմ։ ԵՏ

«ՀՅԴ-ԴՐՕ»

«Դրոյի» գործը վարողին բացարկ է հայտարարվում

Արամ Արծրունին հացադուլի մեջ

Օգոստոսի 7-ին ՀՀ Գերագույն դատարանում «Դրոյի» գործի դատավարությունը վերսկսվեց կրկին 11 մեղադրյալների ինքնության ստուգմամբ։ Ներկայացվեցին նաեւ տուժողներ Աշոտ եւ Նաիրա Ներսիսյանների մայրերը եւ Արփայի Թունյանը։ Մյուս տուժողը, որի մասին նախորդ դատավարության ժամանակ հայտարարվեց, թե գտնվում է Ռուսաստանում, այս անգամ նամակով տեղեկացրել է, որ բուժման նպատակով է գտնվում եւ չի մասնակցելու դատավարությանը։ Բացակայում էր նաեւ Գագիկ Սահակյանի այրին եւ հիվանդության պատճառով առաջին դատավարության ժամանակ դատախազի օգնականի փոխարեն այսօրվա նիստում պաշտոնավարում էին նոր դատավորներ։ Դատախազ Լյուդմիլա Մանուկյանի մեղադրյալների պաշտպանական վճռի կապակցությամբ բոլոր հայցերին, որ ֆիզիկապես առանց ընդհատ չափազանց զանազան։ Միայն Արամ Արծրունին հայտնեց, որ օգոստոսի 4-ից ժամը 12-ից հացադուլ է հայտարարել, այն պատճառով, որ գլխադասային ունի։ Իր դատապաշտպան Վահագն Ափոյանի միջոցով նա հրապարակեց հացադուլի հիմք հանդիսացող մի բաց հայտարարություն, որում մասնավորապես ասվում է, որ միակողմանի քաղաքականությամբ իրենց է վերագրվել ոչ միայն ամբողջ ամբաստանությունը, այլեւ դա կապվում է ՀՅԴ-ի հետ։ «Այս ծրագրի իրագործման նպատակը հայության ամբողջ քաղաքական դաշտն է, որը ՀՀ նախագահի օգնականների միջոցով իրականացվում է նաեւ Սփյուռքում։ Չնայած որ ՀՅԴ-ի կասեցման մասին որոշումը կայացված է, սակայն նախորդ ծայրահեղությունը դատավարության, միջին եւ գտնելով բայց տալ ՀՅԴ գործունեությունը, դատարանը ծայրահեղ կերպով է ընդունում։ Արդար եւ օրինական հայտարարություն չի, որ շարունակվում է հայոց ձեռքով», եզրակացնում է Արամ Արծրունին։

Շար. # էջ 2

Ոստիկանությունը փակեց Սողոմոնի տաճարը

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Բողոքի ցույցերը շարունակվում են Երուսաղեմում, Թել Ավիվում եւ գրավյալ տարածքներում, որտեղ հրեա նորաբնակները կտրականապես դեմ են պաղեստինցի արաբներին որեւէ հողաշերտ վերադարձնելուն։ Ոստիկանությունը երեկ փակեց հրեաների թե մուսուլմանների կողմից հավասարապես սրբավայր համարվող Սողոմոնի տաճարը, որտեղ հավաքված արաբները «Աստված մեծ է» բացականչություններով քիչ էր մնացել բախում ունենալ հրեաների հետ։ Հրեա ցուցարարների պատասխանատուներից մեկի կարծիքով, վաղը՝ երեքշաբթի, ամենավճռական օրն է լինելու պաղեստինյան ինքնավարության ընդարձակման գծով Իսրայելի կառավարության քաղաքականության համար։

Նարկոբիզնեսի «իշխաններից» մեկն էլ բռնվեց

ԿԱԼԻ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Կոլումբիական ոստիկանության ուժերից մեկը պատ-վեց հաջողությամբ՝ ձերբակալվեց Կալիի նարկոբիզնեսի կարտելի 2-րդ կարեւորագույն դեմքը՝ Միգել Ռոդրիգեզ Օրեխուելան իր 4 օգնականներով։

Վիետնամը պետք է բարեփոխումներ անցկացնի

ՀԱՆՈՅ, 7 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՖՊ: Ինչպես նախատեսված էր, շաբաթ օրը Վիետնամ ժամանեց Մ. Նահանգների պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը դիվանագիտական լրիվ հարաբերություններ հաստատելու համար երկու երկրների միջեւ։ Երկու տասնամյակից ավելի տեւած հարաբերությունների խզումից հետո, պետքարտուղարն իր երկօրյա պաշտոնական այցի ընթացքում հասցրեց ոչ միայն վերահաստատել այդ կապերը, այլեւ ունենալ մի շարք հանդիպումներ, որոնց ժամանակ նա արծարծեց, բացի Վիետնամում անհետ կորած ամերիկացի 2000 զինծառայողների հարցից, երկրում բարեփոխումներ կատարելու անհրաժեշտությունը, մասնավորապես ազատ, ձեռնարկատիրության եւ մամուլի ազատության մասին օրենքների ընդունումը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Նա տեղեկացնում է նաեւ, որ բիրտ միջոցներով նախաքննություն վարելու ընթացքում մեղադրյալներից ստացվել են կեղծ ցուցմունքներ, սակայն դրանց դրժումն անտեսվել է, մի շարք հայտարարություններ չեն կցվել գործին։ «Դաժան միջոցներով» ցուցմունքներ կորզելու նպատակներից մեկը նա համարում է Վահան Հովհաննիսյանին «Դրոյի» գործին կցելը։ Նշելով այն մասին, որ մարդու իրավունքների գծով միջազգային դիտորդներին ԱԱՊՎ կատարած այցելության ժամանակ թույլ չեն տվել հանդիպակցվելու իր կազմում գործող «Դրո» կառույց»։ Մանուկյանը հերքեց, ասելով, որ թղթակցին նման բան չի հայտնել, միայն հիշեցրել է դատավարության օրը։ Փաստաբան Ռուբեն Սահակյանը, նույնպես նշելով դատաքննական տեղեկատվության եւ նրա գործած հետեւանքների մասին, հայտնեց, որ պաշտպանության Անահիտ Նալյանի հետ միասին բացարկ են հայտարարում դատավոր Մանուկյանին՝ կասկածելով նրա անաչառությունը։ Սահակյանն ասվածը հիմնավորեց մի շարք փաստարկներով, որոնցից թերեւս ամենակարեւորը դատավարության անաչառու- ավարտեն։ Սահակյանը, Հայաբյանն ու այլոք Մանուկյանի դեմ բացարկի իրենց հիմնավորումը գրավոր ներկայացրին դատարանին, իսկ փաստաբան Ռեստոմին հայտնեց, որ իր եզրակացությունը շատ երկար է եւ այդ մասին ինքը հաջորդ օրը գրավոր կներկայացնի։ Դատախազներից մեկը կարեւոր չհամարելով մամուլի նման հրապարակումները հայտնեց, որ երկրորդ կարգն էլ է խեղաթյուրումներ թույլ տվել եւ դա չպետք է լուրջ ընդունել։ Փաստաբան Ռուբեն Ռեստոմին դիտեց, որ չանտեսվի այն, ինչ որ տուժող երկու մայրերի դատ-

«ՀՅԴ-ԴՐՈ»

«Դրոյի» գործը վարողին բացարկ է հայտարարվում

Արսեն Արծրունին հացադուլի մեջ

հետ, Արծրունին ավելացնում է, որ Թուրքիայի բանտերում նրանք անարգել օգտվում են այդ իրավունքից։ Հայտնելով, որ Հայաստանում մարդիկ ձերբակալվում են միայն նրա համար, որ դաշնակցական են, նա նշում է, որ ՀՅԴ-ի դեմ պայքարն անիմաստ է, կործանարար ողջ ազգի համար։ Գնահատելով մնալ Արտավազդ Մանուկյանի նման, քան թե ավելի հայաջինջ ծրագրի իրագործումը, նա ավելացնում է. «Քաղաքականության մեջ կան ոչ թե մարդիկ, այլ գաղափարներ, ոչ թե զգացմունքներ, այլ շահեր, քաղաքականության մեջ ոչ թե մարդկանց սպանում են, այլ վերացնում են խոչընդոտները»։ Հայտարարությունից հետո դատավոր Է. Մանուկյանը խոստացավ բժիշկ հրավիրել Ա. Արծրունու առողջական վիճակը պարզելու համար։

Այնուհետեւ պաշտպանության կողմից Մարինե Հակոբյանը հայտարարեց, որ կասկածում է Մանուկյանի անաչառությանը, որի համար հիմք է հանդիսացել տեսական քաղաքական միջոցներով արված դատական գործին առնչվող տեղեկատվությունը։ Հիշեցնելով անմեղության կանխավարկածի մասին, նա նշեց Արմենպրեսի թղթակցության մեջ Մանուկյանի հետեւյալ արտահայտությունը՝ «ՀՅԴ-ի թյունն ապահովող այն գործոնն էր, որ թե մեղադրյալները, թե փաստաբանները եւ, ինչպես պարզվեց դատավարության ընթացքում, նաեւ Ներսիսյան ամուսինների մայրերը ծանոթ չեն կամ ամբողջությամբ ծանոթ չեն ներկայացվող մեղադրականին։ Իսկ մեղադրյալներից երեք օտարերկրյա քաղաքացիների համար ռուսերենով մեղադրականները չեն թարգմանվել։ Հիշեցնելով գործի հարուցման իրական հիմք հանդիսացող այն ժապավենների մասին, որոնք ամիսներ առաջ ցուցադրվեցին հայկական հեռուստատեսությամբ, Սահակյանը հայտարարեց, որ 11 պաշտպաններից ոչ ոք չի ծանոթացել դրանց, փոխարենը ներկայացվել է մի ժապավեն, որով մեկուսարանի քննիչներից մեկը մեղադրյալներից մեկին հուշում է նրա պատասխանները։ Դատավոր Մանուկյանը պատասխանեց՝ ԱԱՊՎ-ից հայտնել են, որ տեխնիկական պատճառներով ժապավենները փչացել են։ Փաստաբանները միաձայն բողոքեցին է. Մանուկյանի գրանցած «էական խախտումներ չկան» որոշման դեմ եւ միացան նրան բացարկ հայտարարելուն։ Նրանցից միայն մեկը որպես այլընտրանքային տարբերակ առաջարկեց, որ Մանուկյանի պնդմամբ Արմենպրեսը հերքում տա եւ դրանով փակը դատարանում հասարակական կարծիքի ստեղծման մասին շատ բան է ասում։

Բացարկի վերաբերյալ մեղադրյալների կարծիքն իմանալու նպատակով դատավոր Մանուկյանը դիմեց նրանցից առաջինին՝ Հրանտ Մարգարյանին։ Վերջինս հայտնեց, որ թերթի գրածներից չեն վախենում, որ ամիս շարունակ իր մասին ամեն կարգի հերյուրանքներ են տարածվել։ Բայց գիտությունն ապացուցել է, որ կա գիտակցություն եւ ենթագիտակցություն, եւ նման հրապարակումներն ազդում են ձեր ենթագիտակցության վրա։ Հրանտ Մարգարյանը քաղաքական խորքի մեջ դիտելով այս ամենը, հայտարարեց. «Յոթամյա մի թերթ, գիրկ պատճառ է դառնում, որ 105-ամյա մի «զառամյալ ծերունու» գործունեություն կասեցվի»։ Ապա ավելացրեց. մտավախություն ունեմ, թե դուք կգնաք, ձեզնից անաչառը կգա։ Մյուս մեղադրյալները միացան Մարգարյանի կարծիքին։ Իսկ փաստաբանները համաձայնեցին, որ Մանուկյանի բացարկը հետաձգվի մինչեւ վաղը, երբ Ռեստոմին գրավոր կներկայացնի իր տեսակետը եւ «Հայաստանի Հանրապետության» օրաթերթում մինչեւ վաղը տպագրվի Մանուկյանի հերքումը։

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԿԸՀ

Ազգային ժողովի կազմը այսօր հավանաբար կամբողջանա

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը օգոստոսի 7-ին շարունակում էր կրկնական ընտրություններից հետո ընտրատարածքներից ստացված բողոքների ու դիմումների քննարկումը։ Վերջնականորեն հաստատվեցին նաեւ կուսակցական համամասնական ցուցակներով ընտրվածների անունները։ «Շամիրամի» ցուցակում կատարվեցին վերջին փոփոխությունները. «Լեւոն-բալի» տնօրեն Անահիտ Թոռոսյան-Փափազյանը եւ կոնսերվատորիայի դոցենտ Անահիտ Ներսիսյանը պաշտոնապես հրաժարվել են իրենց մանդատներից, եւ նրանց փոխարեն Ազգային ժողովի պատգամավոր է գրանցվել Արմենպրեսի թղթակից Նանա Թոզուլյանը։

ԱԺՄ-ի ցանկում հաստատվել են երեքը՝ Դավիթ Վարդանյան, Շավարշ Քոչարյան եւ Սեյրան Ավագյան։ Այսպիսով, ԱԺՄ-ն Ազգային ժողովում ունեցավ 5 մանդատ։ ՀԿԿ ցուցակով առայժմ հաստատված են 5-ը, 6-րդ տեղը դեռեւս թափուր է մնում։ «Հանրապետություն» միավորումը 20 մանդատների թվում վերջնականապես հաստատեց մեծամասնական ընտրություններում նաեւ կրկնական քվեարկությունից հետո պարտություն կրած Էռնեստ Սողոմոնյանին, Ավետիք Գրիգորյանին, Մկրտիչ Գիմիշյանին եւ Վարդան Խաչատրյանին։

Մեծամասնական համակարգով երեկ հաստատվել են եւս 9 թեկնածուներ։ Անտեսելով Գերագույն դատարանի որոշումը մինչեւ Կիմ Բալայանի դատավարության մասին վերջնական որոշում կայացնելը թիվ 24 ընտրատարածքում պատգամավոր չգրանցել, այնուամենայնիվ, այնտեղ հաստատվեց Հարություն Խաչատրյանը։ Թիվ 36-ում գրանցվեց Մարգուշ Վարդանյանը, 46-ում՝ Հովհաննես Դուրգարյանը, 55-ում՝ Հովհաննես Գրիգորյանը, 125-ում՝ Ֆելիքս Սարգսյանը, 133-ում՝ Արամ Բաբաջանյանը, 140-ում՝ Խաչիկ Դումիկյանը։ Միայն 94 ընտրատարածքում նկատի ունենալով, որ 2 թեկնածուներից ոչ մեկ 25 տոկոսի սահմանը չի անցել, նորից կրկնական ընտրություն է նշանակվել։ Այսօրվա նիստում ԿԸՀ-ն կքննարկի թիվ 61, 41 եւ 16 ընտրատարածքների բողոքները, որից հետո, ամենայն հավանականությամբ, ԱԺ-ն վերջնականապես կազմավորված կհամարվի։

Ս. Պ.

Մեր նպատակը պատգամավորին վիրավորելը չէր

«Ազգի» վերջին համարներից մեկում կրկնական ընտրության արդյունքների մասին մեր հրապարակման մեջ նշել էինք, որ թիվ 16 ընտրատարածքում կրկնական քվեարկություն անցկացնելիս ձայների բացարձակ առավելությամբ կրկին հաղթանակել է Էդիկ Մաղաքյանը։ Այնուհետեւ, ավելի որոշակիացնելով նրա անձը, քանի որ նախորդ անգամ ԿԸՀ-ն չեղյալ էր համարել այդ ընտրությունը, փակագծերում նշել էինք՝ Խուճուճ Էդը։ Վերջինիս վստահված անձինք վիրավորական համարելով այդ մականունը, խմբագրությունից ուղղում պահանջեցին։ Գրելով այս ամենը, ավելորդ չենք համարում հայտնել նաեւ, որ պրն. Մաղաքյանին ամենեւին վիրավորելու նպատակ չենք ունեցել, ընդհակառակը, նույնիսկ պաշտպանել ենք երկրորդ հաղթությունը։

■ *Ինչպես տեղեկացրել էինք, հուլիսի 10-ին Երեւանի «Արմենիա» հյուրանոցի 6-րդ հարկի իր համարից Մեծ Բրիտանիայի քաղաքացի Էլեն Սանդրիկը ընկել էր եւ մահացել։ Էլեն Սանդրիկի (ծնված 1951 թ.-ին Բեյրութում) պաշտոնական մահագրից տեղեկանում ենք, որ նրա հիշատակը հավերժացնելու նպատակով հաստատվել է Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանության Էլեն Սանդրիկի հիմնադրամ։ Նվիրատվությունները կատարել Ellen Sandrik Foundation-ի անունով, հասցեն՝ c/o Eugenie Sandrik, 300 East 75th Street, New York, W. Y. 10021։*

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ. Հողի սեփականաշնորհում առայժմ չի լինի

«Տնտեսական բարեփոխումների ԼՂՀ կառավարական ծրագրով հողի սեփականաշնորհում առայժմ չի նախատեսվում», «Ազգի» թղթակցին ասաց հանրապետության վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը։ Նրա խոսքերով, վերջնական որոշումը պետք է կայացնի խորհրդարանը, ապահովելով հողի սեփականաշնորհման այն տիպի մեխանիզմ, որը կբացառի հողի վաճառքը ԼՂՀ-ից դուրս ապրող քաղաքացիներին։ Քանի որ չկա հողի սեփականաշնորհման մասին օրենքը, ինչպես նաեւ չկան օրենքներ, որոնք կկարգավորեին հողի վաճառքը, ԼՂՀ կառավարությունը, ըստ վարչապետի, իր վրա նման պատասխանատվություն չի վերցրել։ Սակայն հողամասերի տրամադրումը պետության կողմից առանձին անհատներին, Լ. Պետրոսյանի խոսքերով, ենթադրում է նույնիսկ առանձին ժառանգական փոխանցում։

Հետագայում, ըստ վարչապետի, այդ հիմնախնդրով կզբաղվի խորհրդարանը, ու երբ հանրապետության օրենսդրական գերագույն մարմինը որոշում ընդունի հողամասերի սեփականաշնորհման մասին, ԼՂՀ կառավարությունը դեմ չի լինի։

«Ընդհակառակը, մենք կպաշտպանենք այն, պարզապես որոշակի սահմանափակումով։ Հողի վաճառքը պետք է դառնա առանձին անհատների, սեփականատերերի մենաշնորհը։ Հակառակ դեպքում մեր հողը հետագայում կարող են ամբողջությամբ գնել օտարերկրացիները», ասաց Լեոնարդ Պետրոսյանը։

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Դեսպան Անսսի Կոյսինենին ժամանեց Երեւան

Հայաստանի Հանրապետությունում Ֆինլանդիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անսսի Կոյսինենին երեկ ժամանեց Երեւան։ Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից, դեսպան Կոյսինենին իր հավատարմագիրը կհանձնի ՀՀ փոխնախարար Գագիկ Հարությունյանին։ Նախատեսվում են նաեւ դեսպանի հանդիպումները ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի, փոխարտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի, Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպան Անդրեյ Ուռնովի եւ Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Դեյվիդ Միլլերի հետ։ Ֆինլանդիայի դեսպանը կայցելի նաեւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, հանդիպում կունենա Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի հետ։ Շաբաթ օրը դեսպանը կմեկնի Երեւանից։

Կամավորների ջոկատը՝ ԱԳՆ-ում

Օգոստոսի 7-ին Հայաստանի արտաքին գործոց փոխնախարար Վարդան Օսկանյանն ընդունեց Երեւանի աշխատանքի միջազգային ճամբարների արտասահմանցի կամավորներին, որոնք եկել են ԱՄՆ-ից, Իտալիայից, ԳՖՀ-ից, Շվեյցարիայից եւ Չեխիայից։ ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից հայտնեցին, թե փոխնախարարը պատասխանել է կամավորների բազմաթիվ հարցերին, ծանոթացրել Հայաստանի արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղություններին, հարեւան երկրների հետ հարաբերություններին եւ միջազգային կազմակերպություններում գործունեությանը։

Ծնունդն ու մահը Հայաստանում մոտավորապես նույն «գինն» ունեն

«Կանանց կոնսուլտացիա» հաճախող աղքատ մայրերից ոչ մեկը չկարողացավ նշել, թե ինչ գումար է անհրաժեշտ, որպեսզի իր զավակը բարեհաջող լույս աշխարհ գա։ Սակայն արդեն միայն հաշվառման կանգնելու եւ սկզբնական «անալիզները» հանձնելու վրա յուրաքանչյուրը ծախսել է 1000 դրամ, շուրջ 2500 դրամ ստիպված կլինի ծախսել նաեւ իրենց անհրաժեշտ բուժման համար։

Այն հարցին, թե ինչպիսին է մայրության երջանկության «գինը», ծննդկանները պատասխանում են մեկ բառով «Ահավոր»։ Թվերով (Երեւանի 3 ծննդատներում տարված հարցման տվյալներով) այդ «ահավորը» ունի հետեւյալ տեսքը. բնական ծնունդներ 60-100 դոլար, կեսարյան հատում (վիրահատություն) 200 դոլար, ծննդատանը եղած ժամանակահատվածում բժշկանձնակազմի ծառայությունների դիմաց 10-15 հազ. դրամ, հիվանդանոցից դուրս գրվելը 10 հազ. դրամ։ Եվ այսպես, բնական ծնունդների ժամանակ ծախսերը կազմում են նվազագույնը 110 ԱՄՆ դոլար կամ մոտ 50 հազ. դրամ։

«Սակայն նման խնդիրները չեն կարող մթագնել նորածնի լույս աշխարհ գալու ուրախությունը ծնողների համար», այսպես է մտածում երջանիկ հայրերից մեկը, որը սակայն նախօրեին ստիպված էր եղել վաճառել ոսկին եւ թեյի սպասքները, որպեսզի կարողանա բարեհաջող տուն բերել կնոջ եւ նորածին դստերը։

Իսկ ի՞նչ արժե հարազատ մարդու կորուստը։ «Հավերժություն» վարձակալական ձեռնարկության ծառայությունների գնացուցակի համաձայն, մահվան վկայականի ձեւակերպումն արժե 732 դրամ, դիակառքի պատվերը 6000 դրամ, ձայներիզների տրամադրումը (հոգեհանգստի անցկացման համար) 1 ժամվա համար 100 դրամ, գերեզմանի փորելը 3500-3700 դրամ, դագաղի պատվերը 10-12 հազ. դրամ։ Դագաղի արժեքը անմիջապես արտադրողից ձեռք բերելու դեպքում, կախված փայտի որակից, տատանվում է 70-ից 150 դոլարի սահմաններում։

Արհեստական ծաղիկներից պատրաստված ծաղկեպսակն արժե 8000 դրամ, բնական ծաղիկներից 10 հազ. դրամ։

Ընդամենը, ելնելով «Հավերժություն» թաղման բյուրոյի գնացուցակի տվյալներից, թաղումների կազմակերպումը արժե նվազագույնը 50 հազ. դրամ կամ 110 ԱՄՆ դոլար (առանց հաշվի առնելու գերեզմանատեղի, հոգեհացի եւ գերեզմանաքարի հետագա տեղադրման ծախսերը)։ Ըստ մասնավոր գնահատումների, բնականաբար, թաղումը շատ ավելի թանկ է նստում։

Ավելորդ չի լինի նշել, որ համաձայն Հայաստանի վիճակագրության տվյալների, 1995 թ. առաջին կիսամյակում Հայաստանի բնակչության մեկ շնչին ընկնող միջին եկամուտն ամսական կազմում էր 2900-3900 դրամ (6,3-9,2 դոլար), ներառյալ նաեւ թոշակները, նպաստները, աշխատավարձերը, մարդասիրական օգնությունը եւ այլն։ *Նոյյան Տարյան*

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ՊԱՎԵԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱՅԱՆ

– Բոլոր գիտեն, թե նախկին Գերագույն խորհրդի նիստերում քանի՜ անգամ եմ հանդես եկել ելույթներով ու հարցադրումներով, պաշտպանելով պաշտոնանկ Արծվաշենը, որպես Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան դարպաս, որից սկսելով բեռնվին կմոտենա Վաշանին, Ճամբարակին, Սեւանին: Համարյա ոչ մեկը չլսեց: Բազմիցս հիշեցնում էի, որ պետք է Արծվաշենը զինել: Հայտնի է, որ մեր հակառակորդները գլխից ուժն է հարգում եւ ուժից վախենում: Հազար է ասել, որ Արծվաշենը ոչ միայն իր բնակիչների, այլեւ բոլորիս հայրենիքն է: Սակայն փաստորեն ադրբեջանական 25 գրավված գյուղերի մեջ Արծվաշենն անգամ լսում հեռվից: Գուցե սա բանաստեղծական է հնչում, բայց ի՞նչ անեմ, երբ համարյա բոլոր գրքերիս մեջ բանաստեղծություններ եմ նվիրել Արծվաշենին, իմ վերջին «Խաչ եւ սուր» գրքում տասնյակ էջեր կան նրա պատմության մասին: Արծվաշենի տարածքը դարերով եղել է հայկական, այնտեղ կան նախաքրիստոնեական եւ 5-րդ դարի հայկական գերեզմանաքարեր ու տապանագրեր:

Անցել է երեք տարի, բայց հանրապետության ղեկավարությունը գոնե ի պատասխան «գրավված տարածքների վերադարձնելու» եւ հայերիս «ագրեսոր» կոչելու թուրք-ադրբեջանական լկտի ոտնձգների առաջ չի հաշում գրավված Արծվաշենը, Գետաշենը, Շահումյանը վերադարձնելու պահանջը դնելու մասին: Գյուղը ժամանակին միշտ հաղթել է թուրք գրավիչ բնակերին, 1905-ին հաջողությամբ դիմագրավել է շրջակա թուրքական գյուղերի բոլոր հարձակումներին, նույնիսկ 1920-ին Կարմիր բանակը մի ամբողջ տարի չի կարողացել գրավել այն: Իսկ ահա Հայաստանի անկախությանը միաձայն «Այո» ասած Արծվաշենին մեր իշխանությունները միաձայն «Ոչ» ասացին, թե երեւույթին չուզեցին գլուխ դնել, ուրեմն գլխացավանք չունենան: Եվ դա այն դեպքում, երբ նախօրյակին ի լուր աշխարհի հայտարարեցին, որ Արծվաշենը երբեք չի հանձնվի: Գոնե ժողովրդին նախապես ճշմարտությունն ասեին: Դա էլ չարվեց: Գերագույն խորհրդում հար-

ՏԽՈՒՐ ՏԱՐԵԼԻՑ

Արամայիս Սահակյան. «Արծվաշենը այո ասաց անկախությանը, անկախությունը ոչ ասաց Արծվաշենին...»

Այսօր լրանում է Հայաստանի խոշոր գյուղերից մեկի՝ Արծվաշենի անկման երրորդ տարելիցը: Այդ առիթով մեր աշխատակից Ռաֆիկ Հովհաննիսյանը հանդիպեց «Արծվաշեն» հայրենակցական միության նախագահ գրող, երգիծագիր, «Ոզնի» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Արամայիս Սահակյանին, որը մասնավորապես ասաց.

մնաց, այնինչ ոչինչ պաշտպանվելու հնարավորություն ապահովվեր: Թեւանքները տեսան, որ գյուղը լուռ անցնի է: Իսկ մեր իշխանությունները կազմակերպեցին գյուղի «գրավման» ներկայացում, իբր չկարողացանք դիմագրավել... Հիմա հաճախ եմ մտածում կա՞ր էինք մինչեւ հիմա անառիկ պահել Արծվաշենը, որը մի կղզի էր թշնամական օղակում: Խոսք դժվար էր, բայց, երեւի, հնարավոր: Արցախը ծեզ վկա, նա էլ մի կղզի է... Մի խումբ «շեն» վերջածայց մնացյալ Արծվաշենը «շինիչների» ձեռքով ծախվեց: Գոնե կազմակերպված ձեւով հանձնեին, ոչ թե փնթի ու անկազմակերպ, թշնամուն թողնելով ամեն ինչ՝ հայ մարդկանց կայքն ու ունեցվածքի մեծ մասը, չհավաքած բերքը, արդյունաբերական մի շարք ձեռնարկությունների մնացորդներ, որոնց արժեքն անցնում է միլիարդներից...

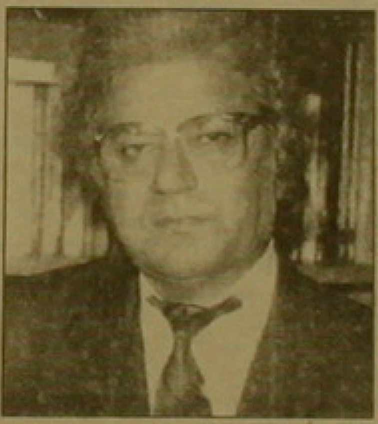

Երրորդ տարին է Արծվաշենը թշնամու ձեռքին է եւ ավերված: Ավերված են իմ եւ հարազատներիս տները, մերոնց սուրբ գերեզմանները: Փաստորեն եւ Հայաստանում ծնված միակ գրողն եմ, որի ծննդավայրը թուրքի ձեռքին է: Արծվաշենի լինելն ինձ համար դարձել է վեքի եւ կարոտի օվկիանոս: Արծվաշենի ազատության լույսի ծայրն եմ գտնելու պահանջը:

Անցել է երեք տարի, բայց հանրապետության ղեկավարությունը պաշտոնապես հանդես չեկավ հայտարարությամբ, ոչ էլ որեւէ զավակցությամբ անմեղ զոհերի հարազատներին: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ Արծվաշենը հանձնվեց պետական անհատի «բազարային» ծիծաղելի տրամաբանությամբ՝ «Քյարքին մեզ, Արծվաշենը ձեզ»: Արծվաշեն եւ Քյարքի... Այդ նույնն է, թե ոսկին փոխես մոծակի հետ... Ոմանք էլ տանն են նստել, բայց կսպասում են, երբ փորձում են... ճնճղուկ: Այն երկրում, որ ճնճղուկությունը ճնշվում է, այդ գաղթականներից ու շրջակա գյուղերից հետո վարկ տրամադրվեց գյուղացիներին՝ շրջկենտրոնում կամ այլ գյուղերում տներ գնելու, բայց ինչ տուն էլ գնեն, հայրենի տան կարոտը մնալու է մշտապես...

Մի հարցի մասին եւս: Արծվաշենի անկումից հետո առնվազն ոչ բարոյական, ծիծաղելի եւ տխուր է՝ դիտմամբ գերագնահատել կամ թերագնահատել սրան կամ նրան: Հայրենասիրությունն առեւտուր չէ: Արծվաշենին օգնելու գործում ամեն մեկն իր մեծ կամ փոքր ներդրումն ունի: Ոչ բան չի արել նաեւ «Արծվաշեն» հայրենակցական միությունը, որ հիմա, բնականաբար եւ ցավոք, Արծվաշենի օրում է: Ինչո՞ւ օգնություններ են կազմակերպվել, ինչո՞ւ ղեկավարներ են տարվել այնտեղ, ինչո՞ւ հարցադրումներ են եղել, բայց ի՞նչ օգուտ... Այժմ արծվաշենցիների տերը եւ հույսը Տեր Հուսիկն է, որին բնտրել են դասապատիվ: Աստված տա՝ Տեր Հուսիկը տեր կանգնի Արծվաշենին եւ արդարացնի նրանց հույսերը...

Չգիտեմ կփոխվի՞ Արծվաշենի վիճակը. Արծվաշենը հետ կգա՞: Գուցե սխալվում եմ, բայց կարծում եմ, որ Արծվաշենի վիճակը կփոխվի, եթե իշխանությունը փոխվի:

Բայց կփոխվի՞...

ՄԱՍՈՒՐԻ ԱՍՈՒԼԻՍ

Օգնենք հիվանդ երեխաներին

Օգոստոսի 4-ին Երեւանի արյան փոխներարկման ինստիտուտի արյունաբանության կենտրոնում «Պայքար լեյկոզի դեմ» հասարակական կազմակերպության նախաձեռնությամբ անցկացվեց մամլո ասուլիս, որ ավելի շուտ օգնության հրավեր էր, խորհրդակցություն, շահագրգիռ խոսակցություն բժիշկների, ծնողների եւ մամուլի ներկայացուցիչների միջեւ:

Կազմակերպության նախագահի տեղակալը տեղեկացրեց, որ կազմակերպությունը հիմնվել է 1990-ին լեյկոզով հիվանդ երեխաների ծնողների եւ բժիշկների ջանքերով եւ նպատակ ունի նպաստել բուժման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, օգնել կենտրոնի բուժանձնակազմին: Այնուհետեւ «Պայքար լեյկոզի դեմ» կազմակերպության փոխնախագահ, բժիշկ Մարինե Քամալյանը բացատրեց, որ լեյկոզը ոսկրածուծի հետ կապված արյան չարորակ հիվանդություն է, որը նախկինում անբուժելի էր համարվում: Ներկայումս, սակայն, Գերմանիայի եւ այլ երկրների մասնագետների կողմից մշակված BFM կոչվող ծրագիրը հնարավորություն է տալիս անհրաժեշտ պայմանների ապահովման դեպքում 80 տոկոսով բուժել հիվանդությունը: Ծրագիրը չափազանց թանկ է (ԱՄՆ-ում, օրինակ, մի երեխային բուժելու համար ծախսվում է 100 հազար դոլար): Հայ բժիշկների հաշվարկներով մեզ մոտ շատ ավելի էժան է նստում (10-12 հազար դոլար մեկ երեխայի համար), սակայն այսօր դա եւս հսկայական գումար է թե երեխաների ծնողների, թե պետության կողմից լուրջ ֆինանսավորում ստացող կենտրոնի բժիշկների համար, հատկապես որ տարեկան այստեղ բուժվում են 30-40 առաջնակի հիվանդ երեխաներ, որոնց բուժումը երկար ժամանակ է պահանջում (8-10 ամիս): Բուժման բուն ընթացքում, ինչպես նաեւ հետագայում անհրաժեշտ ուղեկցող բուժման համար (որը գրեթե նույնքանի ծախսերի հետ է կապված) պահանջվում են հսկայական քանակությամբ ֆիզլուծույթներ (օրական միջին հաշվով 3 լ մեկ երեխայի համար), գլյուկոզա, հակաբակտերիալ միջոցներ:

Ինչպես տեղեկացրեց արյունաբանության բաժնի վարիչ Ռոզա Ստեփանյանը, կենտրոնը համալրված է որակյալ բուժանձնակազմով, որոնք վերապատրաստություն են անցել Գերմանիայում, ԱՄՆ երկրներում մասնակցել են այդ խնդրին նվիրված բոլոր միջազգային, եվրոպական կոնգրեսներին, եւ կենտրոնի միակ խնդիրը դեղամիջոցների խիստ սղությունն է, որի պատճառով հնարավոր չի լինում BFM ծրագրի ընձեռած 80 տոկոսի բուժման ապահովումը:

Տիկին Ստեփանյանը վստահ է, որ եթե հասարակությունն յուրաքանչյուր անդամ մի փոքր գումար հատկացնի այդ նպատակով ստեղծված հիմնադրամին, հնարավոր կլինի զգալիորեն բարելավել հիվանդ երեխաներին ցույց տրվող օգնությունը:

Սամվել Դանիելյանը կենտրոնի բժիշկների կողմից շնորհակալություն հայտնեց Գերմանիայի դեսպանատանը այն մեծ աջակցության համար, որի մի քանով ամբողջ մեկ տարի ապահովվեց կենտրոնի լիարժեք գործունեությունը: Այդ օգնությունը շարունակվում է նաեւ այսօր: Դեսպանատան միջոցներով կենտրոնի բժիշկներից երեքը որակավորում անցան Գերմանիայում, նրանց նվիրած ամենաժամանակակից գրականությունը մեղմեց տեղեկատվական սովը, որի մեջ հայտնվել է կենտրոնը: Դեսպանատան եւ առողջապահության նախարարության համատեղ կոմյունիկեով նախատեսված բարեգործական միջոցառումներից ստացված հասանելիքը նույնպես հատկացվում է կենտրոնի կարիքներին: Համաձայնություն է կայացվել կենտրոնի համար նախատեսված նոր մասնաշենքի շինարարության համար:

Դիմեցնում ենք հիվանդ երեխաների բուժման հիմնադրամի հաշվի համարը.

100700526
Արդշինբանկ
Արաբկիրի բաժանմունք
Երեւան, Հայաստան
Մարինե Քամալյանին

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱՀԱԶԱՆԳ

Հայաստանի երեք գիտահետազոտական ինստիտուտ կանգնած են փակվելու վտանգի առջեւ

ՀՀ առողջապահության նախարարության արտաքին միջավայրի ու թունաբանության, համաճարակաբանության, եւ ընդհանուր հիգիենայի ու պրոֆեսիոնալ հիվանդությունների գիտահետազոտական ինստիտուտները կանգնած են փակվելու վտանգի առջեւ: Այս մասին Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնեց ՀՀ առողջապահության փոխնախարար, Հայաստանի գլխավոր սանիտարահամաճարակային բժիշկ Արարատ Մկրտչյանը:

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից գիտական թեմաների կրճատման հետեւանքով, վերոհիշյալ ինստիտուտների մոտ 300 գիտաշխատողների 90 տոկոսը, փաստորեն, զրկվեց գիտական աշխատանքով զբաղվելու հնարավորությունից եւ անգործ մնաց: Օրինակ, արտաքին միջավայրի ու թունաբանության ինստիտուտի 135 գիտաշխատողներից 100-ը «ընկել են կրճատման տակ»:

«Ես հասկանում եմ, որ մեր հանրապետության առաջին հերթին անհրաժեշտ են կիրառական նշանակության գիտական ուսումնասիրությունները, սակայն ներկայումս, երբ Հայաստանում եւ ԱՊՀ մյուս երկրներում համաճարակները լուրջ վտանգ են ներկայացնում, կարեւոր են դառնում նաեւ համաճարակաբանության կամ արտաքին միջավայրի պահպանության վերաբերյալ ուսումնասիրությունները», ասաց Ա. Մկրտչյանը: Նրա խոսքերով, գիտական թեմաների կրճատումները, որ արվել են կասկածելի պրոֆեսիոնալ մակարդակ ունեցող «փորձագետների» կողմից, կամայական բնույթ են կրում: Ըստ փոխնախարարի, գիտության ֆինանսավորումը պետք է լինի բազային, երբ նախարարությունը, պետությունից ստանալով անհրաժեշտ գումարներ, ինքն է որոշում իր ենթակայության տակ գտնվող գիտահետազոտական հաստատությունների հետագա գործունեությունն ու առաջնային գիտական ուղղությունները:

Ն.Տ.

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ազգային միասնության ուխտը դիմում է բոլոր ընդդիմադիր ուժերին եւ ՀՀ նախագահին

Ազգային միասնության ուխտ կազմակերպությունը հանդես է եկել հորդորակով, ուր մասնավորապես ասված է. «Ս. թ. հուլիսի 5-ի եւ 29-ի ընտրություններից հետո ձեւավորվեց հայոց խորհրդարանը: Կառավարող վարչախումբն ընտրարշավը սկսեց մեկ տարի առաջ՝ ՀՀՇ-ից դուրս լծված եւ ժողովրդի աչքում վարկաբեկված կեղծ ընդդիմադիրների հայհոյաբան հանրահավաքներն օգտագործելով իր վարկանիշը բարձրացնելու համար»:

Նախընտրական պայքարում անհավասար պայմանները, զանգվածների անփորձությունն ու արհեստավարժ ընդդիմության չգոյությունը, ըստ հորդորակի, պայմանավորեցին Ազգային ժողովում «Հանրապետություն» միավորման ապահովումը բացարձակ մեծամասնությամբ: Սակայն խորհրդարանում բուն ընդդիմությունը ծեռնտու չէ ոչ ժողովրդին, ոչ էլ կառավարող վարչակազմին, քանզի միմիայն ուժեղ ընդդիմության դեպքում է հնարավոր ունենալ ամուր իշխանություն, կայուն տնտեսականություն:

Ուստի, Ազգային միասնության ուխտը ՀՀ նախագահին հորդորում է երկրի ազատությունն ու անկախությունն ամրապնդելու համար առավելագույն հանդուրժողությամբ նպաստել ուժեղ ընդդիմության ձեւավորմանը, նրա ներկայացուցիչներին եւս ներգրավել կառավարության մեջ, վերականգնել Հ. Յ. Դաշնակցության ազատ գործունեությունը:

Կազմակերպությունը իր հերթին ընդդիմադիր ուժերի միավորման համար առաջարկում է հետեւյալ ծրագիրը. գործող ոչ պրոֆեսիոնալ խորհրդարանը հայտարարել անցումային, 1997 թ. հուլիսին նշանակել Ազգային ժողովի նոր ընտրություններ: Գործող Սահմանադրությունը հայտարարել ժամանակավոր, ընդունել Սահմանադիր ժողովի մշակելիք Սահմանադրությունը: Վերականգնել Հ. Յ. Դաշնակցության ազատ գործունեությունը:

«Կանայք Հայոց աշխարհի»-ն շահավետ օբյեկտների «ներքին սեփականաշնորհման» դեմ

Նկատելի եր, շահավետ օբյեկտների «ներքին սեփականաշնորհումը» շարունակվում է, այս կարծիքին է «Կանայք Հայոց աշխարհի» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունն իր հրապարակած բողոք-հայտարարության մեջ: Այս անգամ խոսքը վերաբերում է «Հայգորգ» բաժնետիրական ընկերությանը:

1994 թ. հոկտեմբերին, թեթեւ արդյունաբերության նախարարի տեղակալ Ա. Բաղդասարյանի «թեթեւ ձեռքով» ստորագրված հրամանով «Հայգորգ» արտադրական միավորման փոխտնօրեն էր նշանակվել վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հորաքրոջ որդին, Արա Մինասյանը, որը, ինչպես թմբկահարվել է, նրան միավորման 1600 հոգիանոց կոլեկտիվի, զաղափար անգամ չունենալով գորգագործությունից, «Հայգորգում» իր աշխատանքային գործունեության ընթացքում «հաջողությամբ» կարողացել է պառակտել կոլեկտիվը եւ անառողջ բարոյահոգեբանական մթնոլորտ «ապահովել»:

Կառավարության ամենավերջին որոշմամբ ծրագրված «ներքին սեփականաշնորհման» հաջող լույն Արա Մինասյանին «Հայգորգ» միավորման գլխավոր տնօրեն դարձնելն էր:

Մինչ կոլեկտիվը պատրաստվում էր օրինական ճանապարհով եւ... ՀՀ Սահմանադրությամբ նախատեսված իր իրավունքները շարունակել աշխատել բազմամյա աշխատանքի ընթացքում կոլեկտիվի լիակատար վստահությունը վաստակած իր փորձառու տնօրենի Ալեքսանդր Հարությունյանի հետ, 1995 թ. հուլիսի 2-ին Հրանտ Բագրատյանի մի հրամանով վերջինս ազատվում է զբաղեցրած պաշտոնից, եւ փոխարենը տնօրեն է նշանակվում Արա Մինասյանը:

Հուլիսի 28-ին հրապարակված բողոք-հայտարարությամբ, դիմելով մարդու իրավունքների պաշտպանության բոլոր հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններին, «Կանայք Հայոց աշխարհի» կազմակերպությունը կոչ է անում նրանց սատար կանգնել միավորման բազմամյա տնօրեն Ալեքսանդր Հարությունյանին իր պաշտոնում վերականգնելու «Հայգորգ» միավորման բանվորների արդարացի պահանջին եւ պաշտպանել որպես փայատեր հիմնարկության սեփականաշնորհմանը մասնակցելու բանվորների իրավունքները, քանի չէր առօրին «ներքին սեփականաշնորհման», հայ ժողովրդի ազգային հարստության կարեւոր մասը կազմող հայկական գորգարվեստը առանձին մարդկանց անձնական շահերին ծառայեցնելու վնասակար ծրագրի իրականացումը:

Լ. Պ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

«Փրկության հեռախոս 003»-ի օգնության կանչը

Արդեն 4-րդ ամիսն է, մայրաքաղաքի Պուշկինի փողոցի թիվ 25 շենքի նկուղային հարկում գործող «Փրկության հեռախոս-003» ծառայությունը դարձել է դժվարին կամ ծանր վիճակի մեջ հայտնված քաղաքացիների հուսալի բարեկամը: Գործունեության այդ կարճ ժամանակամիջոցում փրկարարները ոչ միայն սպառիչ պատասխան տվեցին թերահավատներին, այլև իրենց համարձակ ու անձնվեր աշխատանքով, մասնագիտական պատրաստվածությամբ արժանացան բնակչության վստահությանը. ավելի քան 160 անգամ հնչած հեռախոսային զանգերը այդ են վկայում (օգնություն են խնդրում ընտանեկան գժտությունների, պատանիները իրենց բնակարանի փակ դռան առջև հայտնվելու դեպքերից մինչև փլատակների ու վթարների, ջրի ու հրդեհի հետևանքով կյանքին սպառնացող վտանգի դեպքերում): Իսկ ի՞նչ օգնության մասին է խոսքը, չէ՞ որ կան համապատասխան ծառայություններ, որոնք իրականացնում են և շտապօգնության, և կրակմարման և մյուս աշխատանքները: Ի պատասխան այս հարցադրման, «Փրկության հեռախոս-003»-ի ղեկավար Սերգեյ Գուշյանը հայտնեց, որ իրենք այդ ծառայությունների հետ գործում են միասնաբար ու համագործակցված արտակարգ, ոչ սովորական պայմաններում հայտնված տուժածին բուժծառայությանը հանձնելու համար: Լինելով քաղաքի կենտրոնում, փրկարարները կողմնորոշվում են իրադրության մեջ և դառնում յուրահատուկ կապող օղակ մյուս ծառայությունների հետ: Նայած իրավիճակին, իրազեկում են համապատասխան ծառայություններին, ինչպես նաև հայտնում են սպասվող աշխատանքի ծավալի և առանձնահատկությունների մասին: Բացի այդ, միթե չէ, որ առանց փրկարարների միջամտության հրշեջների կամ շտապօգնության կարող է ցանկալի արդյունքի հասնել ոչ սովորական իրադրություններում: Երբ երեխան տանիքից ընկել է և 2-րդ հարկում գրեթե խցանվել 2 շենքերի պատերի արանքում ջարդված ոտքով ու ձեռքով, ի՞նչ կարող է անել շտապօգնությունը: Այստեղ անհրաժեշտ է բժիշկ ալպինիստ, որը տանիքից իջնի երեխայի մոտ, բժշկական օգնություն ցույց տա, դուրս բերի և հանձնի բժիշկներին: Չէ՞ որ չի եղել, երբ մինչև հրշեջների նախապատրաստվելը, տեխնիկան գործի դնելը, փրկարարները հասցրել են իջնել վտանգավոր գոտի և այնտեղից դուրս բերել տուժածներին՝ հրշեջներին տալով ազատ գործելու հնարավորություն: «Այնպես որ, 26 փրկարարներից բաղկացած մեր ջոկատի մեջ ընդգրկված են տարբեր մասնագիտության մարզիկներ՝ ջրասույզներ, ալպինիստներ, անցյալում դաշտաբացներում հատուկ պատրաստություն անցած հրշեջներ, արտակարգ իրավիճակի պայմաններում առաջին բուժօգնության մասնագետներ և ընդհանուր պրոֆիլի փրկարարներ»: Վթարների ժամանակ հաճախ անհրաժեշտ է լինում կտրել մեքենաների իրանը և դուրս բերել ուղևորներին ու վարորդներին, փրկել խեղդվողներին կամ արդեն խեղդվածների մարմինը: Ըստ աշխատանքի ծավալի, առաջվում են կատարողները, երբ դեպքը լայնածավալ է, ընդգրկվում են փրկարարական ուրիշ ջոկատներ:

Կառուցվածքային առումով, ասաց Ս. Գուշյանը, քանի որ ներկայումս պետական փրկարար համակարգ չկա, ստեղծված 003 ծառայությունը արտակարգ իրավիճակների վարչության հովանավորության տակ հանդես է գալիս որպես ապագա պետական փրկարար ծառայության նախադրյալ: Լինելով այդպիսին, բնականաբար, ունի բազմաթիվ հոգսեր ու խնդիրներ, թեև ապահովված են վառելանյութով (ամսական 200 լ բենզին), բայց դեռևս սուղ են ֆինանսական միջոցները, տեխնիկական զինվածությունը բավարար վիճակում չէ, հանդերձանքը և սարքավորումները արագորեն մաշվում են, հնանում: Կարևորագույն հարցերից մեկը փրկարարներին պրոֆեսիոնալ մակարդակի հասցնելն է, որը միջոցներ ու ջանքեր է պահանջում: «Խնդրում ենք պաշտպանության նախարարությանը մեր տղաներին ծառայության վերցնելիս ընդգրկել փրկարարական զորքերում, երկուստեք շահեկան կլինի. նրանք պատրաստի հրահանգիչներ են և գտնվելով մարզումների մեջ չեն կորցնի իրենց վարպետությունն ու հմտությունը»:

Մարդկանց կյանքը, ապահովագրված չէ. «Էլ չենք խոսում անակնկալներով լի այդ կյանքի նյութական ծայրահեղ աղքատիկ վիճակի մասին»:

Արտակարգ իրավիճակների վարչության կազմակերպման բաժնի վարիչ Գարիկ Բաբայանը ավելացրեց, որ օրենսդրության բացակայությունը զգալ է տալիս, և այժմ ուսումնասիրվում են տարբեր երկրների օրենսդրությունները և նախապատրաստվում է «Հայաստանի պետական փրկարարական ծառայության ստեղծման» նախագիծը: Նպատակը այն է, ասաց նա, որ գործեն և պետական, և հասարակական հիմունքներով փրկարարական ծառայություններ: Ի դեպ, Ստեփանակերտում, Կոտայքում, Մեղրիում և Վայքում ևս հիմնվել են պետական փրկարարական ծառայություններ (003-ի նմանությամբ), սակայն նյութական-ֆինանսական դժվարին վիճակը թույլ չի տալիս այդ կարգի ծառայության հիմնումը ողջ հանրապետությունում: Ծառայությունները աշխատում են առանց աշխատավարձի, իսկ 003 ծառայության մարզիկները 2 ամիս է, որ վարձատրվում են: «Ուրիշ մարդիկ են նրանք փրկարարները, իսկական էնտուզիաստներ»: Նա հայտնեց նաև, որ արտակարգ իրավիճակների վարչությունում առաջարկվել է անվարձահատույց աշխատող փրկարարական ծառայությունների նյութական-ֆինանսական վիճակը բարելավելու նպատակով դիմել հանրապետության բնակչությանը կամ խոշոր հիմնարկ-ձեռնարկություններին:

Համաշխարհային պրակտիկայում հրշեջները և փրկարարները միավորված են մեկ ծառայության մեջ: Դրա վկայությունն է սեպտեմբերի 5-10-ը Ռուսաստանում փրկարարական միջազգային մրցույթի կազմակերպումը: «Այդ միջոցառմանը կմասնակցենք հրշեջների հետ միասին: Սակայն մրցումների մեկնել-վերադառնալու, ինչպես նաև սննդի ծախսերը պետք է հոգանք մենք, իսկ այն կազմում է 1300 դոլար: Առայժմ չեն երևում այն հովանավորները, որոնք կարող են օգնել այս գործում»:

«Փրկության հեռախոս 003»-ը, որ անվարձահատույց օգնություն է հասնում շատերին, ինքն է օգնության հայցում:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Սեփականաշնորհման փուլում անհրաժեշտ են տեղեկատվական ծառայություններ

«Արմավենի» խորհրդատվական ընկերությունը դեռ 1993-ից մասնակից է սեփականաշնորհման գործընթացին: Արդեն նա հաղթող է ճանաչվել ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության արտասահմանյան օգնության կոորդինացման կենտրոնի հայտարարած սեփականաշնորհման խորհրդատվական և տեղեկատվական սպասարկման մրցույթներում: Ուրբաթ օր հրավիրված մամուլի ասուլիսում նրա տնօրենները ներկայացրին ընկերությունը լայն հանրությանը և անդրադարձան սեփականաշնորհման ընթացքին: Ընկերության խնդիրներն են բաժնետիրացման հարցերի մասին ձեռնարկություններին ու անհատ մարդկանց խորհրդատվությունը, լրատվական գործունեությունը մամուլով, ռադիոյով, հեռուստատեսությամբ: Ասուլիսին ներկա էկոնոմիկայի փոխնախարար Ալես Մարկոսյանը կարծիք հայտնեց, որ դրանով բնակչության լայն շրջանում տեղեկատվություններից սեփականաշնորհումը կյանքում նորություն է եղել: Այսօր արդեն սեփականաշնորհված փոքր, միջին և խոշոր ձեռնարկությունների կանոնադրական հիմնադրամը կազմում է 71 մլրդ դրամ, և շրջանառությունից դուրս են եկել մոտ 500 հազար սեփականաշնորհման սերտիֆիկատներ: Երկարացվել է սերտիֆիկատների գործողության ժամկետը, մայիսի 18-ին սահմանված օրենքով, քանի դեռ Հայաստանի Հանրապետությունն ընդունում է սեփականաշնորհման պետական ծրագրեր, դրանք կմնան գործողության մեջ: Ընդամենը հներին փոխարինելու համար նոր սերտիֆիկատների տպագրությունը անիմաստ համարելով և խոստանալ, որ անմիջապես պետք է գործի դնել սերտիֆիկատը, դադարեց: Նկատի ունենալով, որ հանրապետությունից բացակայում են չափազանց շատ մարդիկ, որոշվեց սերտիֆիկատների բաշխման ժամկետը երկարաձգել մինչև այս տարվա նոյեմբերի 1-ը: Անկախ նրանից, թե ինչ պատճառով է քաղաքացին բացակայում հանրապետությունից, նա կարող է օգտվել սերտիֆիկատ ձեռք բերելու իր իրավունքից: Երկրորդ խոսք կարևոր ուղղումը անմիջականորեն առնչվում է բաց բաժնետիրական ընկերությունների օրինակելի կանոնադրության մեջ փոփոխություններ մտցնելուն: Առաջին 10 ձեռնարկությունների սեփականաշնորհման փորձը ցույց տվեց, որ եղել են սխալներ: Դրա առիթը հատկապես դրամների գործարանի բաժնետիրացման ժամանակ ծագած խնդիրն էր, երբ մասնակիցներից մեկը ձեռք էր բերել բաժնետոմսերի 42 տոկոսը, բայց ընկերության ղեկավար մարմինների մեջ, մասնավորապես խորհրդում, չմտավ: Համաշխարհային կանոնադրություններում հաշվի են առնված փոքրամասնության շահերը: Հայկական կանոնադրության այս թերությունը վերացվեց: Այն ունի նաև այլ նպատակ՝ սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների արժեքի բարձրացում, քանի որ նշված օրենքի բացակայության պատճառով շուկայում սերտիֆիկատների նկատմամբ հետաքրքրությունն անկում էր ապրել: Ըստ օրենքի, մինչև 100 բաժնետեր ունեցող ձեռնարկություններում կգործի 5 հոգիանոց խորհուրդ, 101-1000 և 1000-ից ավելի բաժնետերեր ունեցող ձեռնարկություններում համապատասխանաբար 10 և 15-ից ավելի: Երբ ընկերությունն ունի 5 հոգանոց խորհուրդ, ապա դրանից 20 տոկոս բաժնետոմսեր ձեռք բերած մասնակիցը մեխանիկորեն դառնում է խորհրդի անդամ: 15-ից ավելի անդամ ունեցող խորհուրդներում բավական է ունենալ բաժնետոմսերի 7 տոկոսը: Ի դեպ, ի տարբերություն ընկերության ժողովի մեկ բաժնետոմս-մեկ ձայն սկզբունքի, խորհրդում գործում է մեկ մարդ-մեկ ձայն սկզբունքը:

Փոխնախարարը հետաքրքրական համարեց վերջին 4 ձեռնարկությունների բաժանորդագրման ընթացքը, որն ընթացավ խիստ բարձր ցուցանիշներով: 66 հազար սերտիֆիկատ արժեքով ընկերությունները գնահատվեցին 275 հազար: Արդյունքում շրջանառությունից դուրս բերվեց 135 հազար 222 սեփականաշնորհման սերտիֆիկատ:

Անդրադառնալով անմիջական կարգով փակված ձեռնարկություններին, նկատեց, որ շուկայական արժեքի որոշման ճիշտ ձևը աճուրդն է: Թեպետ վարչական տնտեսական կարգից շուկայականին անցման փուլում դեռևս սեփականաշնորհման համակարգը լրիվ չի կարող կերտվել: Ճիշտ է, կան [illegible], բայց դեռևս չկա երկրորդային շուկան: Միայն այդ դեպքում գները կարող են ճշգրիտ ձևավորվել: Անորոշ կխանգարեն հիմնականում այն ձեռնարկությունները, որոնց արժեքը աճուրդային հաստատությամբ ավելի բարձր է, քան նախատեսված գինը:

Սեփականաշնորհման ընթացքի հարցերը ներկայացվել են վերակառուցման կարևոր նոր հաստատությունների առիթով օրերս Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչներին: Կազմվել է հետագա համագործակցության առաջիկա գրաֆիկ: Մինչև տարվա վերջ կսեփականաշնորհվեն 700 փոքր և միջին ձեռնարկություն: Անցումային շրջանն անհրաժեշտ է արագացնել, որպեսզի ճգնաժամն անցանկալի հետևանքներ է բերում, հատկապես պետական միջոցների փոշիացմամբ: Էկոնոմիկայի նախարարությունը հանձնարարված 1996 թ. սեփականաշնորհման ծրագրի մշակումը գրեթե ավարտել է: Մյուս տարի կսեփականաշնորհվեն շուրջ 4 հազար ձեռնարկություններ, որոնցից 3 հազարը փոքր և միջին օբյեկտներ են:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ՀՈՒՇ

Օրիորդ Քարոլայն Սիլիմանը

Մեզ բաժանում է մոտավորապես հիսուն տարի, բայց նրա առինքնող կերպարը ինձ հետ է, եւ ոչ միայն ինձ, այլեւ նրա բոլոր աշակերտուհիների ու նրան ծանոթների հետ:

Ես նրան առաջին անգամ տեսա 1942 թվին, երբ Հալեպի Կիլիկյան վարժարանն ավարտելուց հետո ընդունվեցի Ամերիկյան օրիորդաց բարձրագույն վարժարան՝ ուսումս շարունակելու: Շուտով ավագ ընկերուհիներիցս իմացա նրա վարժարանի տնօրենուհու, օրիորդ Քարոլայն Սիլիմանի կյանքի լեգենդը:

Երիտասարդ աղջիկը ԱՄՆ-ի Կոնեկտիկուտ նահանգի Նյու Բրիտան քաղաքի քոլեջն ավարտելուց հետո նշանվում է իր սիրած երիտասարդի հետ, բայց նախքան ամուսնանալը որոշում է եկեղեցու կոչով գնալ օտար երկիր եւ ծառայել Աստծուն: Այն ժամանակ միսիոներական բազմաթիվ ընկերություններ կային աշխարհի չորս ծագերում, եւ նրանց օրիորդին բաժին է ընկնում մեկնել

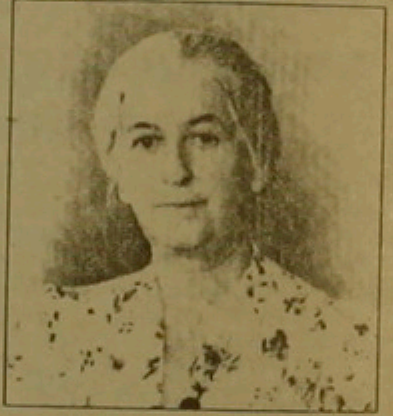

Փոքր Ասիա եւ դասավանդել Վանի Ամերիկյան վարժարանում:

Երկու տարի նա սիրով կատարում է իր առաքելությունը եւ նավ նստում՝ տուն վերադառնալու, ուր պիտի գտներ իր երկրային երջանկությունը: Բայց ահա նավի վրա ձեռքն է անցնում մի լրագիր, որտեղ ազդարարվում էր իր նշանածի եւ մտերիմ ընկերուհու ամուսնությունը:

Լուրը նրան այնպես է ցնցում, որ գիտակցությունը կորցնելով ծանր հիվանդանում է: Առողջանում է, բայց ասում են, որ առաս գեղեցիկ մազերը միանգամից ճերմակում են:

Սիլիմանը որոշում է վերադառնալ Վան եւ իր ուժն ու կարողությունը նվիրել հայ ժողովրդին, որին նա ճանաչել ու սիրել էր:

Վերադառնալով Վան, նա շարունակում է աշխատել նույն ուսումնական հաստատությունում, իսկ 1915-ին հայերի հետ գաղթում, գալիս է Հայաստան, եւ շարունակում է աշխատել Ալեքսանդրապոլի Ամերիկյան որբանոցում:

1928-ին միս Սիլիմանը մեկնում է Հալեպ եւ 1930-ին դառնում Ամերիկյան վարժարանի տնօրենուհի:

Նա գեղեցիկ հայերեն էր խոսում: Երգում էր դպրոցի միջանցքներով, եւ երբ դասարանից աղմուկ էր լսվում ուսուցչի բացակայության պատճառով, լուռ մտնում էր դասարան, գրատախտակին գրում էր «self-control!» (ինքնահսկում) բառը եւ նույն կերպ էլ հեռանում էր իր անբացատրելի թափանցիկ ժպիտը դեմքին:

1945-ի սեպտեմբերյան մի օր մեր տնօրենուհին մտավ դասարան: Խիստ հուզված էր, դեմքը՝ այլայլված: Գլխի մեղմ շարժումով մեզ հրավիրեց նստել: Շրջվեց դեպի դասի վրայի քարտեզը եւ ձեռքի փայտիկով ցույց տվեց Ճապոնիան:

- Մոտ մեկ ամիս առաջ, այս երկրում՝ Ճապոնիայում, կատարվեց պատմության խոշորագույն ողբերգություններից մեկը: Օգոստոսի 6-ին եւ 9-ին ամերիկյան օդաչուները ատոմային ռումբեր նետեցին Հիրոսիմա եւ Նագասակի քաղաքների վրա: Դա մի հրեշային արարք էր, որ կատարվեց իմ երկրի կողմից: Այդ ռումբի ուժը ահավոր է. տասնյակ հազարավոր մարդիկ զոհվեցին, իսկ քաղաքները ավերվեցին: Հիմնահատակ կործանված շենքերի թվում է մի մեծ քոլեջ, որտեղ ձեզ նման հարյուրավոր աղջիկներ էին սովորում:

Նա չկարողացավ շարունակել: Նստեց եւ ալեզարդ գլուխը առավ ափերի մեջ: Մի փոքր անց դողացող ձայնով ասաց.

- Եկե՛ք աղոթենք նրանց համար:

Մենք գլուխներս խոնարհեցինք:

Զանգը հայտարարեց դասի ավարտը: Միս Սիլիմանը կանգնեց եւ երերացող քայլերով հեռացավ դասարանից: Առաջին անգամ զգացինք, որ նա ծերացել էր: Նրան այլեւս չտեսանք: Ասացին, որ հիվանդացել է, իսկ առողջանալուց հետո մեկնել հայրենիք՝ ԱՄՆ:

ԱՆԱՀԻՏ ԳՈՒԼԵՅԱՆ-ՊԱՐԻԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻՊՐՈՍ

Սիրո աստվածուհու կղզին դայթյունավտանգ գոտի

Կիպրոսը եւ նրա անկախությունը

1959 թ. Ցյուրիխ-Լոնդոնյան համաձայնագրով ճանաչվեց Կիպրոսի անկախության իրավունքը, եւ 1960 թ. օգոստոսի 16-ին Կիպրոսը հռչակվեց հանրապետություն: Անգլիան ստացավ կղզում ռազմական բազաներ ունենալու, իսկ Հունաստանն ու Թուրքիան՝ զորամասեր պահելու արտոնություն: 1963-ին կղզու հունական ու թուրքական համայնքների միջեւ սկսված զինված ընդհարման հետեւանքով երկրում սկիզբ առավ քաղաքական սուր ճգնաժամ: 1964-ին կղզի մտցվեցին ՄԱԿ-ի զորքերը: 1974-ի հուլիսին հունական զինվորականությունն ու ընդդիմությունը խռովություն բարձրացրին օրինական կառավարության դեմ՝ պահանջելով կղզին միացնել Հունաստանին: Դրան հաջորդեց թուրքական զորքերի ներխուժումը կղզի: 1974 թվականի հուլիսի 21-ին սկսվեց այսպես կոչված Կիպրոսի խաղաղության գործողությունը: Թուրքական զորքերը գրավեցին Կիպրոսի տարածքի գրեթե 40 տոկոսը: 1975 թվականի փետրվարին կղզու թուրքական համայնքի ղեկավարությունը միակողմանիորեն հայտարարեց Կիպրոսի թուրքական ֆեդերատիվ պետության՝ Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության (ՀԿԹՀ) հռչակումը, որն ավելի սրեց դրությունը կղզում եւ նոր դժվարություններ հարուցեց Կիպրոսի խնդրի լուծման ճանապարհին: 1977 թվականի փետրվար-մարտին Կիպրոսի նախագահ, արքեպիսկոպոս Մակարիոսի եւ ՀԿԹՀ նախագահի (թուրքական համայնքի ղեկավար) Ռաուֆ Դենքթաշի միջեւ պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց միջհամայնքային բանակցությունների միջոցով խնդիրը ֆեդերատիվ, երկհամայնք, միասնական եւ անկախ կիպրական պետություն ստեղծելու հիման վրա լուծելու շուրջ: Բայց թուրքական համայնքի եւ առաջին հերթին Թուրքիայի մեղքով բանակցությունները ձախողվեցին: Ինչպես հայտնի է, Թուրքիայից, Պակիստանից ու Ալբանիայից բացի, աշխարհի ոչ մի երկիր ՀԿԹՀ-ը, որպես պետություն, չի ճանաչել: ՄԱԿ-ը, Եվրամիությունը, միջազգային մյուս կազմակերպությունները, աշխարհի պետությունները որպես Կիպրոսի ղեկավար ճանաչել են Մակարիոսին, Կիպրիանուին, իսկ այժմ Քլերիդեսին:

Կղզու թուրքական համայնքը, ղեկավարությունն ու Թուրքիան տարիներ շարունակ ՀԿԹՀ-ը որպես օրինական պետություն ներկայացնելու ուղղությամբ զուր ջանքեր են գործադրում: Որպես անկախ պետություն Կիպրոսն այս տարվա սկզբներին Եվրամիությանը անդամագրվելու խնդրանքով դիմեց այդ կազմակերպության ղեկավարությանը: Քլերիդեսի դիմումը դրականորեն ընդունվեց, եւ այժմ այդ հարցի առնչությամբ քննարկումները շարունակվում են: Բայց, ինչպես սպասվում էր, դրա դեմ հանդես եկավ ՀԿԹՀ-ը: Դենքթաշը հայտարարեց. «Արեւմուտքը ձգտում է Կիպրոսն ինտեգրացնել Հունաստանի հետ: Նրա նպատակն է ի չիք դարձնել Կիպրոսի նկատմամբ Թուրքիայի իրավունքները: Յուրաքանչյուր պահի կարող է պատերազմական վիճակ ստեղծվել: Մեզ անհանգստացնողն այն է, որ հույները Եվրամիությանը միանալու դեպքում կպատռեն 1960 թվականի համաձայնագիրը, իսկ այնուհետեւ կդիմեն ուժ գործադրելուն: Մենք հայտարարում ենք, որ հույների՝ Եվրամիությանը միանալու դեպքում, մենք էլ ստիպված կմիանանք Թուրքիային»:

Կիպրոսում թուրքական ուժի ցուցադրում

Ամեն տարի հուլիսի 20-ին Թուրքիայում եւ ՀԿԹՀ-ում հանդիսավոր պայմաններում նշվում է Կիպրոսի «խաղաղության գործողության» (Կիպրոս թուրքական զորքերի ներխուժման) տարեդարձը: Այս տարի տոնը մի առանձին շուքով նշվեց: Մինչ այդ տեղի ունեցան գիտաժողովներ, բացվեցին ցուցահանդեսներ եւ այլն: Տոնակատարությանը մասնակցելու համար ՀԿԹՀ ժամանեց Թուրքիայի ներկայացուցչական մի մեծ պատվիրակություն: Մայրաքաղաք Լեւկոշայում տեղի ունեցավ զինվորական շքերթ: Այդ կապակցությամբ «Հյուրրիյեթի» հուլիսի 21-ի համարում կարդում ենք հետեւյալ տողերը. «Թուրքական ռազմական ուժի ցուցադրումը բարեկամ բնակիչներին պաշտպանելու հարցում Թուրքիան արտահայտում է իր վճռականությունը»: Այս անգամ Կիպրոս ուղարկվեցին «Ցավուզ» եւ «Ծաքիր» ականակիրները: Կիպրոսի երկնքում ցուցադրական թռիչքներ կատարեցին թուրքական ռազմաօդային ինքնաթիռները եւ այլն: Այս բոլորը պարզապես հունական կողմին ուղղված զգուշացում էր: Հարց է ծագում, թե Բալկանների համար այսպիսի խառը ժամանակներում ինչու հանկարծ Թուրքիան նման «զգուշացում» արեց: Այդ կապակցությամբ «Հյուրրիյեթը» գրում է. «Վերջին տարիներին Կիպրոսի հունական հատվածը սկսեց մեծաքանակ ծանր զենքերի գնումներ անել: Նրանք Ռուսաստանից անգամ տանկեր են գնում: Այդ հարցում նրանց ակտիվորեն աջակցում է Հունաստանը: Հույներին զենք մատակարարող երկրների ցուցակը գլխավորում է Ֆրանսիան: Կիպրոսի հունական հատվածի սպառազինման մասին նշվում է նաեւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի զեկուցագրում: Կիպրոսի հունական հատվածը այս տարի Հունաստանի հետ «Ռազմական համագործակցության համաձայնագիր» ստորագրեց: Դրանով նրանք ձգտում են Կիպրոսի թուրքերին սարսափի մեջ պահել: Այս տարի, հույների ազատության տոնի օրը առաջին անգամ կղզու երկնքում երեւացին հունական ռազմական ինքնաթիռներ: Ճիշտ է, կղզում առկա է շատ հզոր հունական ռազմական ներկայությունը, բայցեւայնպես Թուրքիան ՀԿԹՀ-ն բախտի քմահաճույքին թողնել չի կարող»:

ԱՄՆ-ը դեմ է Կիպրոսում ռազմական ներկայությանը

Այս տարվա տոնակատարությանը նախատեսվել էր F16 ռմբակոծիչների մասնակցությունը: Բայց տոնակատարության նախօրյակին ԱՄՆ-ը եւ ՄԱԿ-ը այդ միջոցառումը համարեցին շատ վտանգավոր: ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչների պալատի միջազգային կապերի կոմիտեն Կիպրոսի խնդրի վերաբերյալ գումարած նիստում անդրադարձավ հույների կողմից ներկայացված դիմումի քննարկմանը: Կոմիտեի նախագահ Բենիամին Գիլմանը նիստի բացման ժամանակ ունեցած ելույթում Կիպրոսում թուրքական ռազմական ներկայության առնչությամբ օգտագործեց «անօրինական զավթում» արտահայտությունը: Անդրադառնալով նիստի աշխատանքներին՝ «Հյուրրիյեթը» գրում է. «Այդ սկսվեց կղզուց օտարերկրյա զորքերի դուրսբերման վերաբերյալ հունական լոբբիի ներկայացուցիչ Էլիոթ Էնգելի կողմից ներկայացված բանաձեւի քննարկումը: Իսկ կոմիտեի անդամ, հանրապետական Դան Բարտոնը հայտարարեց, որ թուրքերի նկատմամբ ցուցաբերվում է միակողմանի մոտեցում եւ ավելացրեց. «Ես զգում եմ, որ թուրքական կողմի հանդեպ բացարձակ անարդարություն է կիրառվում: Կոմիտեի անդամները պետք է տեղյակ լինեն, որ 1963-1974 թթ. ընթացքում ոչնչացվել է 1000-ից ավել թուրքական գյուղ եւ յուրաքանչյուր 120 թուրքից մեկը գազանաբար սպանվել է: Թուրքերը Ծոցի պատերազմի ընթացքում միլիարդավոր դոլլարի վնաս կրեցին: Ամեն տեղ նրանք մեր կողքին են եղել: Դուք վերջապես հասկանում եք, թե մենք ինչ ենք անում: Այստեղ հավաքված՝ մուկն ու կատու ենք խաղում: Մեզ հարվածողներին օգնում, իսկ մեր բարեկամներին խփում ենք»: Բայց հակառակ թուրքամետ Դան Բարտոնի ելույթի, կոմիտեն կղզում թուրքական զորամիավորումների ներկայությունը համարեց անօրինական:

Ճիշտ է, հուլիսի 20-ին Կիպրոսի երկնքում F16 ռմբակոծիչները չերեւացին, բայց Լեւկոշայում կայացած շքերթին մասնակցեցին թուրքական ընտիր զորամասեր, Milan եւ TOW հակատանկային հրանոթներ, M48A5T-1 տանկեր, Red Eye եւ Oerikon զենիթային հրանոթներ, Skorski եւ UN-1H ուղղաթիռներ եւ այլն:

Եվրոպան Դենքթաշի վրա ճնշում է գործադրում

Վերջին իրադարձությունների առնչությամբ Ռաուֆ Դենքթաշը հուլիսի 23-ին «Հյուրրիյեթի» թղթակցի հետ հանդիպման ժամանակ ասաց. «Կիպրոսի հույների կողմից Եվրամիությանը անդամագրվելու դիմումը պաշտպանելու նպատակով ԱՄՆ-ը եւ Եվրամիությունը թուրքական կողմի վրա ակնհայտ ճնշում են գործադրում: Եթե նույնիսկ Կիպրոսի խնդիրը կարգավորվի, անկախ դրանից, քանի դեռ Թուրքիան Եվրամիության անդամ չի դարձել, ապա ՀԿԹՀ-ն Եվրամիությանը միանալու դիմում չի ներկայացնի: Հույները Կիպրոսի խնդիրը եվրոպական պլատֆորմ հանելով ձգտում են վերացնել կղզու նկատմամբ Թուրքիայի հովանավորությունը»:

ՀԿԹՀ-ի տնտեսական դժվարությունները

Կիպրոսում «Խաղաղության գործողության» 21-րդ տարեդարձին նվիրված հանդիսությունները մնացին ետեւում: ՀԿԹՀ-ի բոլոր բարձրաստիճան ղեկավարներն ու գործարարները գտնում են, որ համակարգը փլուզվում է: Այդ հարցում բոլորն էլ հոռետես են: Վարչապետ Հաքքը Աթունը անդրադառնալով Եվրամիության արդարադատության դատարանի կողմից ՀԿԹՀ-ում արտադրվող ապրանքների վրա արտահանման արգելք դնելու որոշմանը, էլեկտրակայանի պայթյունին եւ անտառների հրկիզման հետեւանքով առաջացած տնտեսական խոշոր վնասներին, ասաց. «Անհանգստությունը գնալով մեծանում է: Այսպիսի պայմաններում հարկավոր է ժողովրդի բարոյական վիճակը բարձր պահել: Մենք էլ ենք նույնիսկ ընկճվել: Համակարգը հեւասպառ է եղել: Թուրքիայի հետ արտաքին առեւտրի պակասը կազմում է 150 միլիոն դոլլար»: Իսկ Ռաուֆ Դենքթաշը ավելացրեց. «Հույները առայսօր ոչ մի առաջարկ չեն ընդունել: Միջհամայնքային հանդիպումները որեւէ արդյունքի չհանգեցրին: Խնդիրը տեղափոխելով միջազգային ասպարեզ, նրանք հետապնդում են հեռահար նպատակներ: Եվրամիությանը միանալու դիմումը այդ խաղի վերջին գործողությունն է: Քլերիդեսը իր ժողովրդին ասում է, որ Եվրամիությանը միանում է ոչ թե տնտեսական, այլ հիմնականում քաղաքական նպատակներով: Եվրամիությանը միանալու ճանապարհին եթե մենք նրանց առջեւ կանաչ լույս վառենք, ապա դաշնության հնարավորությունը օդից կախված կմնա: Այդ դեպքում 32 տարի շարունակ մեր կողմից երկարատեւ պայքարի միջոցով ձեռք բերված իրավունքները ջուրը կընկնեն»:

Խնդրի կարգավորման ուղղությամբ ՄԱԿ-ի եւ միջազգային մյուս կազմակերպությունների ջանքերը շարունակվում են:

ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ

ԿԱԶԱՆ

Ընդդիմադիր շարժումը Թաթարստանում նոր թափ է առնում

ՌԴ ինտեգրացիոն ծրագիրը հայտնի է ոչ միայն իր ծայրահեղ եւ բեւեռապես տարբեր դրսեւորումներով: Չեչնիայից եւ Կալմիկիայից զատ Դաշնության կազմում գոյություն ունեն «ինքնավարություններ», որոնց վերաբերմունքը հիշյալ քաղաքականության հանդեպ միանշանակ չէ, եւ հենց նման հանրապետություններն են ներկայումս՝ հատկապես ռուս-չեչենական դուրս գալ Դաշնության կազմից: Ընդդիմադիր շարժմանը նոր լիցք հաղորդեց 1994-ի դեկտեմբերի 14-ի պաշտոնական Մոսկվայի եւ Կազանի միջեւ ձեռք բերված համաձայնության խախտումը. համաձայն այդ ակտի՝ թաթար զինակոչիկները այլեւս պարտավոր չէին ծառայությունն անցկացնել հանրապետության սահմաններից դուրս: Մինչդեռ հակառակ այդ բանի՝

հակամարտության ներքո դիտվում որպես ամենից պայթյունավտանգ եւ անկանխատեսելի: Թաթարստանը 1994-ից ներգրավված լինելով ինտեգրացիոն գործընթացի մեջ, այնուամենայնիվ, մինչ օրս դեռ շարունակում է գլխավորել նման հանրապետությունների ցանկը: Թեեւ պաշտոնական Մոսկվան իր ձեռքերում է պահում այդ ինքնավարության տնտեսության գլխավոր լծակները (հատկապես ռազմարդյունաբերությունը), այնուամենայնիվ Թաթարստանում գոյություն է ունեցել եւ այսօր էլ առկա է բավականին լուրջ ընդդիմադիր շարժում: Ընդդիմության ղեկավարները գլխավորապես թաթար մտավորականներն են, որոնք չեն համակերպվում իրենց նախագահ պարոն Շայմիեւի՝ ռուս դրածո լինելու մտքի հետ եւ դեռ հույսեր են փայփայում այսօր հազարավոր թաթարներ ծառայում են Ռուսաստանի տարբեր մարզերում: Չեչնիայում զոհվածների թիվն արդեն անցել է 5 տասնյակից: Բացի այդ, Գրոզնիի վերականգնման աշխատանքներին մասնակցելու համար Չեչնիայի մայրաքաղաք են «ուղեւորվել» թաթար շինարարներ: Քանի այդ ակցիան ձեւավորեց դժգոհության նոր ալիք. ներկայումս յուրաքանչյուր երեկո Թաթարստանի քաղաքներից շատերում հրավիրվում են հանրահավաքներ, որտեղ մեղադրվում է ինչպես տեղական, այնպես էլ Դաշնության կառավարությունը: Այժմ ընդդիմադիր շարժման կենտրոնը տեղափոխվել է Նաբերեժնի Չելնի. Կազանում իրավիճակը հանգիստ է, եւ ամեն քայլափոխի կարելի է հանդիպել ոստիկանների:

Ա. Դ.

Ֆրանսիա. Պատգամավորները սահմանափակում են իրենց իրավունքները

Այսուհետեւ Ֆրանսիայի Հանրապետության պատգամավորի կամ սենատորի դեմ կարող է քրեական գործ հարուցվել դատախազության, առանց Ազգային ժողովի կամ Սենատի թույլտվության: Վերջինս կպահանջվի միայն ընտրյալին անհատապես բանտարկելու անհրաժեշտության դեպքում:

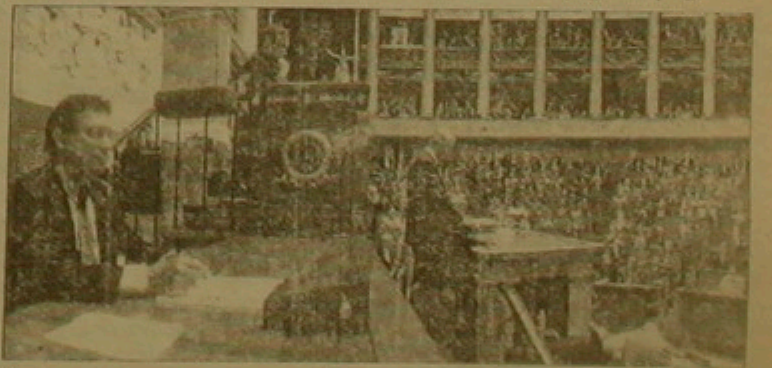

Սա է սահմանադրության այն դրույթներից մեկի էությունը, որոնք հաստատվեցին այսպես կոչված Վերսալի կոնգրեսում՝ խորհրդարանի երկու պալատների 887 պատգամավորների եւ սենատորների համատեղ նիստում: «Դա ոչ թե արտոնություն էր, այլ պաշտպանություն», այս առիթով վրդովմունք արտահայտեց սոցիալիստ սենատոր Միշել Շարասը:

Այսպես թե այնպես, նիստերի 3/5-րդով հաստատված դրույթների շարքը Ֆրանսիայի սահմանադրության ամենախոշոր բարեփոխումն է վերջին 3 տասնամյակում: Ընդհանուր առմամբ այն զգալի չափով նպաստում է գործադիր իշխանության եւ առաջին հերթին հանրապետության նախագահի ուժեղացմանը:

Կարեւոր դրույթներից մեկը զգալիորեն ընդլայնում է հանրաքվեի կիրառման ոլորտը: Երկրի նախագահը հիմա կարող է խորհրդարանը շրջանցելով ժողովրդին դիմել սոցիալ-տնտեսական շատ հիմնահարցերի առթիվ, որոնք նախկինում բացառապես Ազգային ժողովի եւ Սենատի առանձնաշնորհն էին:

Մեկ ուրիշ դրույթ վերաբերում է խորհրդարանականների աշխատակարգին: Աշնանային եւ գարնանային նստաշրջանների փոխարեն նրանք այսուհետեւ մեկ նստաշրջան կանցկացնեն հոկտեմբերի սկզբից մինչեւ հունիսի վերջը: Ընդ որում նստաշրջանի նիստերի թիվը չպետք է անցնի 120-ից: Նոր աշխատակարգը, որի նախաձեռնողը Ազգային ժողովի նախագահ Ֆիլիպ Սեգենն է, կոչված է բարձրացնելու խորհրդարանի աշխատանքի արդյունավետությունը եւ ինչ-որ չափով ամրապնդելու կառավարության վերահսկումը:

«Իզվեստիա»

digitised by A.R.A.R.@

100 ՏՈՂՈՎ

Հիշողության հմայքը

«Հրաժեշտ»: Այդպիսին է խորագիրը Դավիթ Մուրադյանի ոչ թե վերջին, այլ հերթական գրքի: Իր երիտասարդության լայն դռները բացած այդ հեղինակը՝ ճանաչված անուն կինոարվեստի աշխարհում, վստահորեն ներս է մտել նաեւ գեղարվեստական արձակի դռներից հանգիստ, անաղմուկ, համոզված, որ իր գալը աննկատ չի մնա: Շատերն են գալիս, իսկ տեսնվելու բախտին արժանանում են միայն շնորհալիները: Գրքի խորագիրը փիլիսոփայական է: Մարդու կյանքը սկսվում է «Բարի լույս»-ով եւ ավարտվում «Բարով մնաս»-ով: Այդ երկու մաղթանքի միջեւ ընկած տարածությունը կյանք է կոչվում, որի ընթացքում մարդն աննկատելիորեն, բայց անհրաժեշտությամբ պատրաստվում է մահու, վստահաբար խղճով հրաժեշտ տալ իր տեսած ու ապրածին, միաժամանակ ինչ որ անմոռանալի բան (մեծ, թե փոքր) թողնելով ժամանակակիցների եւ նոր եկողների սրտերում: Կան գրքեր, որոնք հոգնած, նույնիսկ հորանջող հիշողության ծնունդ են: Մուրադյանի հիշողությունը թարմ է եւ բարի, միեւնույն ժամանակ՝ խստապահանջ: Ոչ միայն ոճի, այլեւ հայացքի՝ վստահություն ներշնչող պարզություն կա նրա տողերում. չես զգում Արսենի կամ մյուսների սովորական բխեցող հեռուստատեսության: «Հրաժեշտը» կարդալիս մի խոր զգացում է քեզ պարուրում, մի նոր ազնիվ բախիծ. այն փողոցը, որով քայլել է քո մանկությունը, սիրտդ կարոտով խեղում է, անցնելով այն տան մոտով, որտեղ ծնվել ես: Այդ ամենը գուցե փոխվել է կամ այլեւս չկա, «զոհվել է» նոր ողորտայի ճանապարհին: Բայց հիշողության մեջ մանկությունը զոհվել չի կարող: Ասում են՝ ճանապարհները չեն ըստ պում: Շտապում են միայն անցորդները: Կյանքում այդպես է, իսկ գրքերում: Մուրադյանը չի շտապում իր հերոսներին ժամ առաջ մոտեցնել հրաժեշտի ականջներին, այնպես դանդաղ, հանգիստ է սկսում իր պատումը, որ չես զգում, թե երբ մտերմացար Արսենին, երբ ճանաչեցիր այդ երկուսին. իհարկե, նաեւ՝ քեզ: Ինչ կատարվում է այս գրքում, կատարվել է նաեւ քեզ հետ: «Հրաժեշտում» ուրիշի ոչ տխրություն կա, ոչ երջանկություն, ոչ կորուստ, ոչ էլ ձեռքբերում: Ամեն ինչ բոլորինն է: Այդ ամեն ինչի մեջ մեծ եղեռն է, 37 թվականը, Երեւանից Սիբիր ձգվող աքսորականների ճանապարհները, պատերազմը, պատերազմից հետո ծայր առած բռնությունները, տասնյակ հազարավոր անմեղ մարդկանց տեղահանումները... եւ այդ ամենը հեղինակը ցույց է տալիս ոչ թե ընթերցողին ընկճելու կամ սարսափեցնելու համար, այլ զննում է կյանքի դժվարությունները հաղթահարելու հավատով: Մարդու կամքը անկոտրում դարձնելու համար է ասված նրան օժտել հիշողությամբ: Վերը թվարկած մեզ ծանոթ դեպքերում հեղինակին իրավունք են տվել շատ կարեւոր մի ընդհանրացում կատարել... հողդ ծնկներին նստած պիտի ամեն ինչ կլանես, որ կարողանաս ուսալ փայլն ու տխրությունն այդ մարդկանց աչքերի, որոնց մասին նա պատմում է, կարողանաս տեսնել, արտով զգալ կյանքի այն թեւը, որ ժամանակի մեջ անվերջ թառակելով երբեք չի կտրվում եւ չի թողնում, որ կյանքը մասերից առանձնով ավագի նման սահի դեպի անորոշություն, քեզ ավելի լավ ճանաչելու համար: Այդ ինքնաճանաչումից հետո միայն կհասկանաս, թե երբ եւ ինչու է անցյալը վրեժ լուծում ապագայից, թե ինչու սիրո ճանապարհին ամեն մեկի առաջ կանաչ լույս չի վառվում, կամ թե ինչու խոսքի մեջ ճարտար ու դիպուկ մարդկանցից ոմանք առաջ են գնում, իսկ ոմանք էլ շատ արագ կոտրում են իրենց վիզը: Մուրադյանը ընթերցողին ոչինչ չի պարտադրում ոչ իր ասելիքով, ոչ էլ ասելիքի ձեւով: Նա համբերատարությամբ պատմում է՝ թողնելով, որ ընթերցողը գա այն մտքին, որ նաեւ իրենն է, եւ հասկանալով համոզվի, որ հիշողությունից բացի, բնությունը մարդուն նաեւ մոռանալու շնորհն է պարգեւել: Ուրիշ առավելություններ էլ ունի ժողովածուն, որի միայն «Հրաժեշտ» վիպակի մասին մեր մտորումները սիրով հաղորդեցինք «Ազգի» ընթերցողներին: Այս գիրքը կարդալ է պետք:

Մեր հաջորդ մտորումները Ռաֆայել Նահապետյանի «Սեղեդի երեւակայական քաղաքի համար» գրքի մասին են լինելու:

ԱԵՐԱԿԱՆ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Բոստոնում վերջերս ստեղծված հայկական կամերային երգչախմբի համերգին ներկա էինք անհամբեր: Դա անհիմն հետաքրքրասիրություն չէր. Խանի որ երգչախմբի ղեկավար Արթուր Վերանյանին ճանաչում էինք իբրեւ մեկը Հայաստանի լավագույն տաղանդավոր խմբավարներից:

1991-ին Վերանյանը եկավ Ամերիկա: Լոս Անջելեսում մի քանի երգչախումբ ստեղծեց, որոնց մասին հիացական գրախոսականներ կան:

Այսօր Վերանյանն ապրում է Բոստոնին կից Բելմոնտ քաղաքում, իրեն հատուկ եռանդով անցել է գործի՝ իր շուրջը համախմբելով երաժշտությամբ:

հոգեւոր երգեր, ինչպես Մակար Եկմալյանի «Սուրբ սուրբ»-ը Պատարագից եւ Գ. Նարեկացու վեհաշուք «Հավուն հավուն» շարականը, որի բավական բարդ մեղեդին շատ նրբագգաց հնչեցրեց Քարլ Բաբիկյանը:

Ծրագրում ընդգրկված էին նաեւ դասական գործեր, ինչպես Վիվալ-

«Էրեբունի» երգչախմբի անդրանիկ համերգը

Արթուր Վերանյանի երաժշտական կրթությունը սկսվել է ընտանիքից: Նրա հայրը՝ Հովհաննես Վերանյանը, փորձառու եւ շնորհալի խմբավար էր: Արթուրը 1975-ին ավարտեց Երեւանի Կոմիտասի անվան երաժշտանոցը որպես խմբերգային ղեկավար: Այնուհետեւ 1982-ին, կատարելագործվեց ասպիրանտուրայում հանճարեղ ռուս խմբավար Մինինի ղեկավարությամբ: Ավելի ուշ, 1990-ին, նա դարձյալ ավարտեց Կոմիտասի երաժշտանոցը, այս անգամ որպես օպերային եւ սիմֆոնիկ նվագախմբի ղեկավար:

Ուսանողական տարիներից նա սկսել է իր ինքնուրույն կատարողական խմբավարական գործունեությունը ղեկավարելով զանազան երգչախմբեր, դրանց թվում եւ մանկական (Մայաք Նովա երաժշտ. դպրոցի): Սակայն նա մեծ հաջողության հասավ «Երեւան» կամերային երգչախումբը ստեղծելուց հետո 1976-1991-ին: Այդ երգչախումբը իրավամբ դարձավ լավագույններից մեկը Հայաստանում: Խումբը մասնակցեց միջազգային մրցանակաբաշխությունների: Մեծ հաղթանակ էր Իտալիայում կայացած «Concorco Polifonico Guido D'Arezo-90» մրցույթում շահած առաջին մրցանակը եւ Գրան պրին: Այնուհետեւ իրար հետեւեցին հաղթանակներ Իտալիայում («D'Arezzo-91»), Գերմանիայում «Kammerchor-Wettbewerb-91» (Մարկտոբերդորֆ), Իսպանիայում «22nd International Choral Contest», Tolosa եւ այլն: «Երեւան» երգչախմբի ելույթները ուշագրավ էին պրոֆեսիոնալ բարձր մակարդակով, ձայնի մեկնաբանություններով, խմբերգային հնչեղության ճկունությամբ, ինտոնացիոն եւ տեխնիկական կատարելության

տարրերին: Նրա մասնագիտական իմացությանը մեծապես օժանդակեց Հայկական արվեստների ընկերակցությունը (Armenian Arts Alliance): Այդ ընկերակցությունը գոյության 5 տարվա ընթացքում կազմակերպել է մի շարք հետաքրքրական եւ ուսանելի համերգներ, փառատոներ, ցուցադրություններ: «Էրեբունի» երգչախմբի ստեղծումը պետք է համարել այդ ընկերակցության լավագույն եւ կարեւոր ձեռնարկումներից մեկը: Դրա ակնհայտ ապացույցն էր երգչախմբի անդրանիկ համերգը, որը տեղի ունեցավ մայիսի 20-ին:

Հարվարդի համալսարանի Paine Hall-ում այդ երեկո մեծ բազմություն էր հավաքվել: Եկել էին նույնիսկ հարեւան նահանգներից: Ուրախալի անակնկալը նվաճված գեղարվեստական արդյունքն էր:

Բավական համեստ ձայնային հնարավորություններով օժտված երգչախումբը երգում էր ներդաշնակ, արտահայտիչ եւ որ ամենազարմանալին էր՝ ինտոնացիոն շատ մաքուր: Ծրագիրը բավական բարդ էր եւ լուրջ:

Մեծ ոգեւորությամբ եւ եռանդով կատարվեցին «Ով հայոց աշխարհ», «Ձեյրանցիներ» եւ «Արփա Սեւան» հայրենասիրական երգերը: Կոմիտասի եւ մի շարք ժողովրդական երգերի մշակումները թեեւ բավական դժվար են խմբերգային կատարման համար, սակայն հնչեցին ոճի եւ կերպարի նուրբ զգացողությամբ («Շողեր ջան», «Իմ չինարի յարը», «Այս, մարալ ջան», «Լուսնյակ գիշեր», «Երազ»): Շատ գրավիչ էր «Դլե յաման»-ի կատարումը Հարութ Բեկյանի դուդուկի եւ Մարտին Հարությունյանի շվիի ընկերակցությամբ:

Համերգում կատարվեցին նաեւ

դիի «Gloria»-ն, Շուբերտի թիվ 20 պրելյուդը, Մոցարտի «Ալելուիա»-ն, նաեւ Արամ Խաչատրյանի «Արեւով պարը» «Գայանե» բալետից, որը հնչեց ուշադիր համով (բոլոր գործերի խմբերգային փոխադրումները կատարել է Ա. Վերանյանը):

Պետք է նշել, որ երգչախմբի համեստ հնարավորությունների արդյունք համերգը անշուշտ երգչախմբի բոլոր մասնակիցների ջերմ ոգեւորության եւ գլխավորապես նրա գեղարվեստական ղեկավար Արթուր Վերանյանի բարձր պրոֆեսիոնալիզմի եւ արտիստական եռանդի շնորհիվ էր ձեռք բերված:

Մեծ ոգեւորությամբ ընդունվեց կարճատեւ, միջանկյալ բաժինը երեխաների երգչախմբի ելույթը: Էրեբունի շաբաթօրյա դպրոցի եւ Արվեստի դպրոցի ընկերակցությամբ, տարբեր հասակի երեխաների միացյալ երգչախմբի հետ Վերանյանը երգեցողության դասեր է անցկացնում:

Այդ համերգային ծրագրի կարեւոր մասնակիցն էր դաշնակահարուհի Ելենա Վերանյանը (նաեւ երգչախմբի մասնակից է), որը պրոֆեսիոնալ դաշնակահար եւ խմբավար է (ավարտել է Երեւանի Կոմիտասու երաժշտանոցը): Խոսքս ավարտելով, պիտի եմ հույս հայտնել, որ ոչ հեռու ժամանակներում այդ իրավամբ մեծարժեք երաժշտական հանդես կգա նաեւ պրոֆեսիոնալ երգչախմբով, որը հնարավորություն կտա նրան ավելի շատ լիարժեք բացահայտել իր կատարողական եւ գեղարվեստական հնարավորությունները: Դրանում ամենից շատ պիտի շահագրգռված լինի տեղի հայ հասարակությունը:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՏԵՐ-ՍԻՄՈՆՅԱՆ,

Երաժշտագետ

Արվեստագիտության թեկնածու

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՐԹԱԿ

Բարբարա Սթրեյզանդը կոչ է անում հասարակական ակտիվ գործունեության

Վերջերս քաղաքական ամբիոնի մոտ ավելի հաճախ հայտնվում են ոչ թե սենատորները կամ նախագահի թեկնածուները, այլ հանրահայտ դերասանները: Երգչուհի եւ դերասանուհի Բարբարա Սթրեյզանդը բացառիկ ժողովրդավար է: Նա վերջերս հարձակման է ենթարկվում հանրապետականների կողմից, որով հետեւ Բիլ Քլինթոնի ջերմ երկրպագուն լինելուց բացի, հանդես է գալիս նաեւ ի պաշտպանություն հոլիվուդյան այն դերասանների, որոնք լիբերալ հայացքների տեր են եւ որոնց երբեմն քամահրանքով «Բիլի համախոհներ» են անվանում: Հարվարդի համալսարանի Ջոն Քենեդու անվան լսարանում Սթրեյզանդը մի դասախոսություն է կարդացել մեծադղորդված լսարանի համար հայտարարելով, որ Էլիզաբեթ Թեյլորն ավելին է անում ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման համար, քան զանկացած քաղաքագետ, որ Փոլ Նյումենը քաղաքացիական պատասխանատվության բացառիկ պաշտպաններից մեկն է, իսկ Ռոբերտ Ռեդֆորդը բնապահպանության մասին ավելի շատ գիտի, քան ԱՄՆ-ի զանկացած կոնգրեսական: Արտիստներին կոչ անելով հասարակական քաղաքական

կյանքին ակտիվորեն մասնակցել, Սթրեյզանդն այնուամենայնիվ ասել է, թե երկիրը դերասանների կող-

մից ղեկավարելու առաջարկ չի անում. «Դա մենք արդեն անցել ենք»: Ինչպես հայտնի է, Հոլիվուդում ոչ բոլորն են նրան համախոհ, ժողովրդավարների ամենաաչքի ընկնող հակառակորդներն են Առնոլդ Շվարցենեգերն ու Բրյուս Ուիլիսը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայկական ֆիլմերի շաբաթ Բեյրութում

Շարժապատկերների լիբանանյան միության կազմակերպությամբ հուլիսի 20-24-ը հայկական ֆիլմերից ների շաբաթ է անցկացվել «Վան տոմ» (Բեյրութ) եւ «Փալաշիում» (Տրիպոլի) սրահներում, տեղեկացնում է Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնք» օրաթերթը՝ հուլիսյան վերջին համարներից մեկում: Շաբաթը կազմակերպվել է Լիբանանի մշակույթի եւ բարձրագույն կրթության նախարար Միշել Էդդեի հովանավորությամբ: Այն առիթ է ընձայել ծանոթանալ Սերգեյ Փարաջանովի «Նռան գույնը», Վիգեն Չալդրանյանի «Ձայն բարբառո», Ատոմ Էգոյանի «Օրացույց», Գասպար Տեղեկյանի «Ցնորք», Սուրեն Բաբայանի «Արյունը» եւ Հարություն Խաչատրյանի «Վերջին կայանը» ֆիլմերին:

Հուրի Շեներջյանի ցուցահանդեսը Ռոշանում

Բեյրութի Ռոշան պատկերասրահում հուլիսի 26-օգոստոսի 5-ը բացվել է գեղանկարչուհի Հուրի Շեներջյանի ցուցահանդեսը, տեղեկացնում է Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնք» օրաթերթը՝ վերջին համարներից մեկում:

ԱՆԵԿԴՈՏԱԿԱՆ

Թե ինչպես գրող Օսկոցկին փրկեց հայրենակիցներին

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԲ-ԻՄՍ ՊՐԵՍ: Գրող Վալենտին Օսկոցկին բռնաբարողներից փրկեց Կոսմայի եւ Դամիանի եկեղեցական համայնքի անդամ ուսանողներին, որոնք ճանապարհվել էին դեպի ֆրանսիական Տեզե վանք: Լեհաստանի սահմանն անցնելուց անմիջապես հետո նրանց ավտոբուսը շրջափակեցին ավտոմեքենաներ: Արահ մտած չորս երիտասարդները ռուսերեն ասացին. «Ձեզ ողջունում է վարշավյան ռեկետը: Փողերը հանեք»: Հափշտակողների մեջ նստած Օսկոցկին առանց շփոթվելու եւլեզվական մեկնեց մախուսան հայտագիրը, որտեղ, ի տարբերություն մյուսների, ուղեւորության նպատակը նշված էր՝ «ուխտագնացություն»: «Ա՜հ, սրանք ուխտավորներ են... փող չունեն», շփոթվեցին բռնաբարողները եւ հեռացան: Անցած կիրակի ուսանողները վերադարձան հայրենիք:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐ»

Կամերայինը վերադարձավ փառատոնից

Արդեն տեղեկացրել ենք, որ «Հայաստանի ճանապարհները» փառատոնին մասնակցում է նաեւ Երեւանի կամերային նվագախումբը (գեղարվեստական ղեկավար եւ դիրիժոր՝ Էմին Խաչատրյան): Մի քանի օր առաջ խումբը վերադարձավ Ֆրանսիայի Շատո դե Տեմպլիեր, Ֆելան, Մոնտոլան, Պերպինիոն եւ Իսպանիայի Սանտա Կոռս քաղաքներում ունեցած համերգային շրջագայությունից: Նվագախմբի 5 համերգներն անց են կացվել մինչեւ 1200 տեղանոց համերգասրահներում, արժանացել ջերմ ընդունելության եւ բարձր գնահատականների: Ծրագրում ընդգրկված են Ե

դել Հենդելի, Բախի, Գրիգի, Միբելիուսի, Հայդնի, Մենդելսոնի, Մոցարտի ստեղծագործությունները: Մենակատարների թվում են եղել Ֆրանսիայի երիտասարդ թավջութակահար Ժերոմ Պերնոն, ջութակահարներ Հրաչյա Հարությունյանը եւ Բագրատ Վարդանյանը: Ըստ նախնական համաձայնության, հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունները կհնչեն դեկտեմբերյան հյուրախաղերի ժամանակ, որի ընթացքում կներկայացվեն Արամ Խաչատրյանի, Էդվարդ Միրզոյանի, Աշոտ Զոհրաբյանի ստեղծագործությունները՝ արեւմտաեվրոպական դասական արժեքներին զուգահեռ:

Հարձակում «Ոզնիների» վրա

«Ոզնիներ» թատրոնը, որ հայտնի է բարձրորակ ներկայացումներով եւ ֆիլմերով, սկսել էր «Ոզնի-շոու» նոր հեռուստատեսային հաղորդաշարի նկարահանումները: ՆԳՆ-ի հովանավորությամբ նկարահանված «Օրում, ջրում եւ ցամաքում» ոստիկանական ֆիլմը վերջերս ցուցադրվեց ամերիկահայերին, որոնք հիացան խմբի կարողություններով: Բազում ներկայացումներից կոտեկ կոտեկ հավաքված միջոցներով «Ոզնիները» ձեռք բերեց մի պրոֆեսիոնալ տեսախցիկ, որով էլ նկարահանվում էր նոր շոուն: Սակայն օգոստոսի 2-ի երեկոյան անծանոթ կողոպտիչներ (թվով մոտ 6-8 հոգի) կենտրոնական հեռախոսակայանի մոտ (Ազատության պ.), հարձակվեցին թատրոնի տնօրեն Վահրամ Սահակյանի վրա եւ մարմնական վնասվածքներ

հասցնելով՝ գողացան տեսախցիկը: Նրանց չհաջողվեց ճանաչել՝ լույսի բացակայության պատճառով: Երջանիկ ու ցավալի ոստիկանությունն առ այսօր ամեն ինչ անում է կողոպտիչներին ձերբակալելու համար, սակայն դեռ ապարդյուն: Վ. Սահակյանն իր երախտագիտությունն է հայտնում ոստիկանությանը, հենց նման թանկ՝ հույսով, որ մոտ ժամանակներում հանցագործները կձերբակալվեն: Տեսախցիկը չի համապատասխանում ընդունված չափանիշներին եւ նախատեսված է հատուկ կարգի (հեռուստատեսային) տեսամասնավորներով աշխատելու համար: Այն գործածելի չէ սովորական նկարահանումների ժամանակ: Եթե կան անձինք, որոնք կցանկանան օգնել «Ոզնիներին», կարող են զանգահարել 52-67-54 կամ 55-51-00:

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Շիրակն» ու «Արարատը» մեկնեցին...

ՍԱՄՎԵԼ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ.

ՀՀ ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնություն

3-րդ տուր

«Ղարաբաղ»-«Կոտայք»	0-1	(0-0)
«Վան»-«Փյունիկ»	1-4	(0-3)
«Երեւան»-«Արագած»	6-0	(3-0)
«Զանգեզ.»-«Ազնավուր»	3-1	(2-0)
«Արարատ»-«Ցեմենտ»	1-3	(1-3)

Հայաստանի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնության հերթական տուրում գրանցվեց ամենամեծ անակնկալը: Երեւանի «Արարատը» սեփական հարկի տակ 1-3 հաշվով զիջեց Արարատի «Ցեմենտին»: Խաղի ելքը վճռվեց դեռեւս առաջին կեսում: Հյուրերից աչքի ընկան Անուշավան Փանյեւանյանը, Արմենակ Աբրահամյանը, որը ճանաչվեց հանդիպման լավագույն խաղացող, եւ Հովհաննես Թումբարյանը, որն խոցեց 11 մ հարվածը: Փոխարենը, դաշտի տերերից Արամայիս Տոնոյանը չկարողացավ օգտագործել նման հնարավորությունը: Միակ պատասխան գնդակը խփեց Հակոբ Տեր-Պետրոսյանը: Այս անակնկալը անչափ մտահոգիչ է, քանի որ Հայաստանի զավարակիրն այսօր առավոտյան չարտերային չվերթով մեկնեց Լեհաստան, որ Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության նախնական փուլում օգոստոսի 10-ին առաջին հանդիպումը կանցկացնի Կատովիցեի ԳԿՄ թիմի հետ: Կկարողանա՞ն արդյոք մեր ֆուտբոլիստները լավագույն մարզավիճակում մտնել այդ խաղին եւ բարձր պահել Հայաստանի մարզական պատիվը: «Արարատը» մեկնեց հետեւյալ կազմով.

Դարպասապահներ

Աբրահամյան	04.12.69	74/182
Պետրոսյան	13.11.73	69/179

Պաշտպաններ

Տոնոյան	26.10.69	75/182
Գաղեյան	12.10.69	72/176
Մկրյան	28.08.72	68/180
Հայրապետյան	28.10.75	70/180
Նազարյան	26.03.75	68/181
Այվազյան	26.04.75	71/178

Կիսապաշտպաններ

Մխիթարյան	24.11.73	60/175
Արզումանյան	24.05.69	61/173
Տեր-Պետրոսյան	31.07.71	72/175
Ստեփանյան	22.04.71	67/171
Նիգոյան	27.10.68	73/174
Միքայելյան	02.08.66	64/170

Հարձակվողներ

Շահգելդյան	29.08.73	79/184
Քոչարյան	14.09.74	61/166
Բարսեղյան	15.03.75	63/176

Հիշեցնենք, որ հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը» ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլում այսօր մրցելու է Լեհաստանի մեկ այլ թիմի՝ Լյուբլինի «Զագլեբիեի» հետ, որն իր երկրի վերջին առաջնությունում գրավել է 4-րդ տեղը: «Շիրակի» պատվիրակությունը Լեհաստան կատակածանի տակ էր եւ միայն մեծ արկածներից հետո հասցրեց այն:

Առաջիկայում մենք հանգամանորեն կանդրադառնանք այդ խնդրին:

Վերադառնալով մեր առաջնությանը, ասենք, որ առաջատար Երեւանի «Փյունիկը» տարավ երրորդ անընդմեջ հաղթանակը, այս անգամ 4-1 խոշոր հաշվով «Վանի» նկատմամբ: «Փյունիկից» կրկին աչքի ընկավ Վարդան Խաչատրյանը: Մեկական գոլի հեղինակ դարձան Արսեն Ավետիսյանը, Վարազդատ Ավետիսյանը եւ Սերոբ Պողոսյանը: Պատասխան գնդակն անցկացրեց Արամ Սարգսյանը: Երեւանի «Երեւանը» սեփական հարկի տակ 6-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց Գյումրիի «Արագածին»: Այստեղ յուրօրինակ ռեկորդ սահմանեց Տիգրան Եսայանը, որ 5 անգամ ստիպեց մրցակցին խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Եվս մեկ գոլ խփեց Ալբերտ Անեմյանը: «Ղարաբաղը» 0-1 հաշվով զիջեց «Կոտայքին» (Վահրամ Հովհաննիսյան): Իսկ «Զանգեզուրը» Գորիսում 3-1 հաշվով առավելության հասավ Նոյեմբերյանի «Ազնավուրի» նկատմամբ: Գոլերը՝ Անդրանիկ Հովսեփյանի, Արթուր Մանուչարյանի եւ Արթուր Ալպանյանի խփած գոլերին մեկ գնդակով պատասխանեց Արմեն Խասիկյանը:

Առաջնության աղյուսակը օգոստոսի 8-ի դրությամբ

		Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1.	Փյունիկ	3	3	0	0	13-4	9
2.	Երեւան	3	2	1	0	8-1	7
3.	Ցեմենտ	3	2	0	1	7-4	6
4.	Կոտայք	3	2	0	1	7-6	6
5.	Զանգեզուր	3	1	1	1	6-5	4
6.	ՀՄՄ	2	1	1	0	5-4	4
7.	Արագած	3	1	1	1	5-10	4
8.	Արարատ	2	1	0	1	9-3	3
9.	Շիրակ	1	0	1	0	2-2	1
10.	Վան	3	0	1	2	3-9	1
11.	Ղարաբաղ	3	0	0	3	1-7	0
12.	Ազնավուր	3	0	0	3	4-15	0

«Ինտերտոտոն» բացեց ՈՒԵՖԱ-ի դռները 4 թիմերի առջեւ

Որոշվեցին «Ինտերտոտո» գավաթի խաղարկության 4 լավագույն թիմերը, որոնք մասնակցելու են ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը: Դրանք են «Ինտերտոտո» գավաթի կիսաեզրափակիչ դուրս եկած ավստրիական «Տիրոլը», ֆրանսիական «Ստրասբուրգը» եւ «Բորդոն», գերմանական «Կայզերսլաուտերնը»:

Կիսաեզրափակիչ խաղերում, որոնք համարվում են ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի նախնական փուլի մրցումներ, հանդիպելու են «Տիրոլը» եւ «Ստրասբուրգը», «Կայզերսլաուտերնը» եւ «Բորդոն»: Խաղերը կայանալու են օգոստոսի 8-ին եւ 22-ին: Եզրափակիչ դուրս եկած թիմերը խրախուսվում կստանան հանդես գալ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/32 եզրափակիչում: Ինչ վերաբերում է «Ինտերտոտո» գավաթի հաղթողին, ապա այն կորոշվի եզրափակիչ 2 հանդիպումների արդյունքներով, որոնք տեղի կունենան սեպտեմբերի 12-ին եւ 26-ին:

Հարցրելով այս մասին, անգլիական մարզական մամուլը նշում է, որ «Ինտերտոտոն» կարելի է համարել հաջող մի նորույթ, որը զգալիորեն աշխուժացրել է եվրոպայի ֆուտբոլային կյանքը:

Արմենպրես

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

«Լոկոմոտիվը» շարունակում է հաղթարշավը

Ռուսաստանի առաջնությունում վերելում է հանդես գալիս Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը», որի կազմում փայլուն է խաղում Հայաստանի հավաքականի անդամ Սարգիս Հովհաննիսյանը: Հերթական տուրում «Լոկոմոտիվը» 1-0 հաշվով անչափ կարեւոր հաղթանակ տարավ Ռուսաստանի եռակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակի» նկատմամբ, որն իր հերթին մտել էր հունի մեջ եւ առաջատարների թվում էր: Սարգիսը ուժեղ մրցակցի հետ խաղում էլ իրեն գերազանց դրսեւորեց, հմտորեն դեկավարելով պաշտպանական գործողությունները եւ մեկ անգամ էլ իր թիմին փրկելով վերահաս վտանգից: Ուրախալի է, որ Սարգիս Հովհաննիսյանը Եվրոպայի առաջնության Հայաստան-Դանիա խաղից առաջ գտնվում է լավ մարզավիճակում:

Իր վերջին հաղթանակով «Լոկոմոտիվը» դուրս եկավ 2-րդ տեղ, սակայն միանձնյա առաջատար Վլադիկավկազի «Սպարտակ-Ալանիին» չնայած հերթական տուրում ոչ-ոքի 1-1 հաշվով ավարտեց հանդիպումը Վոլգոգրադի «Ռոտորի» հետ, շարունակում է պահպանել միավորների շոշափելի առավելությունը:

Ռուսաստանի առաջնություն

19-րդ տուր

«Ռոտոր»-«Սպարտակ Ալանի»	1-1
«Դինամո» Մ-«Կամազ»	1-0
«Չեռնոմորեց»-«Տորպեդո»	0-1
«Լոկոմոտիվ» Մ-«Սպարտակ» Մ	1-0
«Ժեմչուժինա»-«Ռոստսելմաշ»	1-3
«Կրիլյա սովետով»-ԲԿՄԱ	1-2
«Ուրալմաշ»-«Տեկստիլշչիկ»	2-0
«Լոկոմ.» ՆՆ-«Դինամո Գազ.»	0-0

Առաջատար 5 թիմերը

1.	Սպարտակ-Ալանի	46
2.	Լոկոմոտիվ Մ	37
3.	Տորպեդո	37
4.	Դինամո Մ	35
5.	Սպարտակ Մ	34

ԽՃԱՆԿԱՐ

Լալասը վերադառնում է ԱՄՆ

Ֆուտբոլասերներն աշխարհի առաջնությունից հիշում են ԱՄՆ հավաքականի մորուքավոր կենտրոնական պաշտպան Լալասին: Շիկահեր այդ ֆուտբոլիստն աշխարհի 15-րդ առաջնությունից հետո խաղում էր իտալական «Պադովա» թիմում: Լալասը պայմանագիր է ստորագրել՝ խաղալու ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլի անդրանիկ առաջնությունում, որը մեկնարկելու է 1996-ի ապրիլին:

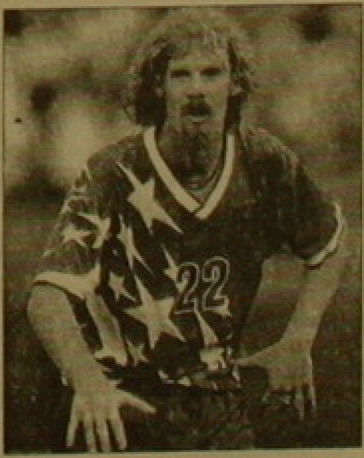

175 մլն ֆիլմի համար

Ամերիկացի կինոռեժիսոր եւ դերասան Քեւին Կոստները ուզում է փոքր ինչ մոռանալ իր նկարահանած վերջին ֆիլմի հետ կապված խնդիրները եւ այդ պատճառով սկսել է բեյսբոլ խաղալ Սենֆորդի համալսարանի թիմում: Քեւին Կոստների նկարահանած վերջին կինոնկարը, որը մասնագետների կարծիքով հաջող չէ, արժե 175 մլն դոլար:

ՇԱԽՄԱՏ

Մասնակիցների կեսն առաջատար

Հայաստանի շախմատի 55-րդ առաջնության մեկնարկում հոծ խմբով առաջ է դուրս եկել մրցաշարի մասնակիցների կեսը: Երկու անցկացված տուրերում նրանք հավաքել են 1,5-ական միավոր: Առաջատարներն են գրոսմայստերներ Վլադիմիր Հակոբյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Աշոտ Անաստասյանը, Արտաշես Մինասյանը, միջազգային վարպետ Տիգրան Նալբանդյանը եւ ազգային վարպետ Նորայր Քալանթարյանը, որը վերջերս լրացրել է միջազգային վարպետի նորման եւ սպասում է այդ կոչումի շնորհմանը: Առաջին տուրում առավել հետաքրքրական էր գրոսմայստերներ Հակոբյանի եւ Լպուտյանի հանդիպումը, որոնց ռեյտինգը մրցաշարի մասնակիցների մեջ բարձրագույնն է: Հակոբյանն ունի 2625 միավոր, իսկ Լպուտյանը՝ 2585: Այս պարտիան անցավ բարդ ու հետաքրքիր պայքարում եւ ավարտվեց ոչ-ոքի:

Մրցաշարի մասնակիցներն օգտագործում են էլեկտրոնային ժամացույցներ, որոնք ստեղծվել են Աբովյանի «Էլեկտրոն» կոնստրուկտորական մասնագիտացված բյուրոյի կողմից: Ինչպես Մոսկվայի 31-րդ շախմատային օլիմպիադայի ժամանակ, այստեղ էլ խաղը տեւում է 7 ժամ. 3 ստուգիչ ժամանակամիջոցով: Խաղի սկզբում տրվում է 2-ական ժամ՝ 40 քայլի համար, այնուհետեւ 1-ական ժամ՝ 20 քայլի համար եւ, վերջապես, 0,5-ական ժամ՝ պարտիայի մնացած մասի համար ժամանակի կուտակումով: 6 տուրից հետո շախմատիստներին հանգստյան օր է տրվելու, որից հետո կկայանան վերջին 5 տուրերը: Մրցաշարում սահմանվել է 3 մրցանակ: Առաջնության հովանավորն է «Հայնեսբանկը»: Ինչպես ասաց Անարփի թղթակցին Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Վանիկ Զաքարյանը, որը ղեկավարում է նաեւ Երեւանում 1996-ի սեպտեմբեր-հոկտեմբերին կայանալիք շախմատի 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադայի կազմկոմիտեն, «Մրցաշարում հաջողվել է ի մի բերել ուժեղագույններին (բացի գրոսմայստեր Ռաֆայել Վահանյանից) եւ կայանալիք խոշորագույն ստուգատեսի դիրքերից դիտել հայ գրոսմայստերների եւ վարպետների խաղը: Հայաստանը Մանիլայի 30-րդ շախմատային օլիմպիադայի բրոնզե մրցանակակիրն է, եւ այժմ գործադրվում են ջանքեր, որպեսզի, նաեւ տանը, մեր շախմատիստները հանդես գան նույնքան հաջող, ասաց Վանիկ Զաքարյանը: Օլիմպիադայում Հայաստանը ներկայանալու է 4 թիմով՝ տղամարդկանց եւ կանանց, ինչպես նաեւ պատանիների եւ աղջիկների երիտասարդական թիմերով: Հանրապետական առաջնությունում գրոսմայստերների հետ մեկտեղ խաղում են նաեւ նրանք, ովքեր հավակնում են երիտասարդական հավաքականի տեղերին: «Այս մրցաշարը մեր երիտասարդ վարպետներին հնարավորություն է տալիս փորձ ձեռք բերել գրոսմայստերների հետ մրցամարտում: Այսուհետեւ եւս մենք կձգտենք, որպեսզի Հայաստանի առաջնությունները բարձր կարգավիճակ ունենան: Ես հավանաբար շատ շուտ դրանք կդառնան միջազգային մրցաշարեր արտասահմանյան գրոսմայստերների մասնակցությամբ» ավելացրեց Վ. Զաքարյանը:

ԱՇՈՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,

Սնարք

ԵՎՐՈՊԱ-96

Մայրաքաղաքը պատրաստվում է Հայաստան-Դանիա խաղին

Ինչպես հայտնի է, օգոստոսի 16-ին Երեւանում անցկացվելու է Հայաստան-Դանիա ֆուտբոլային խաղը, իսկ հաջորդ տարի՝ շախմատի օլիմպիադան: Երևանի քաղաքապետարանի օգոստոսի 7-ի աշխատանքային խորհրդակցությունում, որը վարում էր Երևանի քաղաքապետի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը, քննարկվեցին մարզական միջոցառումների նախապատրաստության հարցերը: Համապատասխան օղակներին հանձնարարվեց նախապատրաստել «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտը եւ «Շիրակ» հյուրանոցը: Անդրադառնալով կինեյան կամրջի վերանորոգման աշխատանքին, խորհրդակցությունում նշվել է, որ այն ընթանում է գրաֆիկին համապատասխան: Արձանագրվել է նաեւ, որ վերջին օրերին մայրաքաղաքում որոշ չափով բարելավվել են էլեկտրամատակարարումն ու ջրամատակարարումը: Այնուամենայնիվ փարձավճարների ժամանակին մուծումը մնում է օրակարգի հարց:

Արմենպրես

«ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵՅԱՆ» ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՄՐՑԱՆԱԿ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Նպաստել ունենալով խրախուսել ազգային գեղարվեստական մշակույթի տարբեր ասպարեզներում ստեղծվող արժեքավոր երկերը, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը սահմանում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակ:

Մրցանակի կարող են ներկայացվել 1994 թ. հրատարակված կամ կատարված գրական, հրապարակախոսական, երաժշտական, թատերական, կինեմատոգրաֆիական ստեղծագործություններ, կերպարվեստի գործեր եւ ճարտարապետական աշխատանքներ:

Մրցանակի հավակնող ստեղծագործությունները ներկայացվում են պետական, հասարակական, մշակութային, ստեղծագործական կազմակերպությունների, հիմնարկների կողմից՝ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության հասցեով:

Ստեղծագործությունների հետ ներկայացվում են դրանք մրցանակի երաշխավորող կազմակերպությունների որոշումները մասնագիտական հիմնավորումհանձնարարականներով:

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը կազմում է մասնագիտական հանձնաժողովներ յուրաքանչյուր գեղարվեստական ժանրի գծով, որոնք ծանոթանում են ներկայացված գործերին, քննարկում եւ որոշում կայացնում մրցանակ շնորհելու մասին:

Մրցանակի կարող են արժանանալ ստեղծագործությունների հեղինակները, ինչպես նաեւ (թատերական, կինեմատոգրաֆիական, երաժշտական երկերի դեպքում) դերասաններն ու երաժիշտ-կատարողները:

1994 թ. ընթացքում հրատարակված գործերը մրցանակի են ներկայացվում 1995 թ.-ի հունիսի 15-ից մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը ներառյալ:

Մրցանակներ շնորհելու որոշումը հրապարակվում է 1995 թ. նոյեմբերին:

Հասցե՝ Աբովյան 14, «Երեւան» հյուրանոց, 210:

Հեռ.՝ 581933

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅ ԴԱՏ

Շիրակը պարզորոշ դիրքորոշում չունի հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ

Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, հուլիսի 28-ին, պատասխանելով Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավորական հարցմանը, Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Էրվե դը Շարետը հայտնել, որ ֆրանսիական կառավարությունը չի մոռացել այն վերքը, որ կրում են հայ համայնքները 1915 թ. Թուրքիայի զանգվածային ջարդից հետո: Նա նշեց, որ քաղաքական իշխանությունները մինչև այժմ չեն բնորոշել երիտթուրքերի վարչակարգի պատասխանատվությունն այդ առթիվ: Շարետը վերջում արտահայտվելով Հայաստանի և Թուրքիայի հարաբերությունների կարգավորման օգտին, ասաց. «Այժմ քաղաքական կամքը պետք է կարգավորի իր հարաբերությունները պատմության հետ»: Իսկ ի՞նչ դիրքորոշում ունի Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը:

«Ոչ, պարոն Շիրակ, Թուրքիան դեռ Եվրոպայում իր տեղը չունի»: Այս վերնագրի տակ Հայ դատի պաշտպանության Ֆրանսիայի հանձնախումբը «Կամք» օրաթերթի վերջին համարներից մեկում հրապարակել է մի հաղորդագրություն (խոսքը հուլիսի 20-ի հայտարարության մասին է, որին «Ազգը» անդրադարձել է դեռևս հուլիսի 28-ի համարում), որի մեջ իր խոր մտահոգությունն է արտահայտել այն ջանքերի հանդեպ, որ գործադրում էր Ֆրանսիան իր նախագահի գլխավորությամբ Եվրախորհրդարանի կողմից Թուրքիայի հետ մաքսային միության պայմանագիրը վավերացնելու ուղղությամբ: Հայ դատի պաշտպանության հանձնախումբը ակնարկում է մանավանդ Եվրախորհրդարանի Ստրասբուրգում տեղի ունեցած նստաշրջանում նախագահ Շիրակի արտասանած այն ելույթը, որի մեջ նա, անդրադառնալով Եվրախորհրդարան-Թուրքիա հարաբերություններին, ասել է. «Եվրախորհրդարանը և Ֆրանսիան պատրաստ են պաշտպանել Եվրոպական մաքսային պայմանագրին և Եվրոպական միությանը անդամագրվելու Թուրքիայի ձգտումները: Թուրքիան նախկին արմատական մահմեդականությամբ տառապող երկիր չէ: Այն դարձել է ժամանակակից ժողովրդավարական երկիր, որ ուշադրություն է նվիրում մարդու իրավունքների հարցերին»:

Իր հաղորդագրության մեջ Հայ դատի պաշտպանության հանձնախումբը ընդգծել է, որ Ֆրանսիայի այդ վերաբերմունքը հակասում է Եվրախորհրդարանի 1987 թ. հունիսի 18-ի որոշմանը, որով Եվրախորհրդարանը դեպի Եվրոպա Թուրքիայի մուտքը կապում էր այդ երկրի կողմից հայկական ցեղասպանության ճանաչման, մարդու և միջազգային իրավունքների հարգման հետ: Ինչպես ցույց է տալիս Հայ դատի պաշտպանության հանձնախումբը իր նույն հաղորդագրության մեջ, Թուրքիան ոչ միայն համառում է ժխտել 1915 թ. հայերի հանդեպ գործադրված ցեղասպանության մասին, այլև շատ հեռու է մարդու ու միջազգային իրավունքները հարգելուց: Հայ դատի պաշտպանության հանձնախումբը հիշեցրել է Թուրքիայում մարդու իրավունքների ոտնահարման մեջ համար, ամենից ավելի հատուկ օրինակը, թուրք հրատարակիչ Այշե Զարաքոլուի դեմ հարուցված դատն ու դատապարտությունը ֆրանսիացի և ամերիկացի պատմաբաններ Իվ Տեռնոնի և Վահագն Տատրյանի հայկական ցեղասպանությանը վերաբերող գրքերը հրատարակած լինելու համար: «Չդատապարտել Թուրքիայի այդ իրականությունը, նշանակում է զլանալ Եվրոպայի և մանավանդ Ֆրանսիայի օգնությունը այդ երկրի դեմոկրատներին: Օգնություն, որին նրանք պետք ունեն», գրել է հանձնախումբը:

Հաղորդագրության վերջում հանձնախումբը անդրադարձել է Հայ դատի հանդեպ նախագահ Շիրակի ունեցած վերաբերմունքին:

Նշել է, որ դեռևս նախագահի ընտրապայքարի ժամանակ Շիրակը իր ընտրարշավի ժամանակ պարզորոշ դիրքորոշում չի ունեցել հայ ցեղասպանության վերաբերյալ իր հայտարարություններում ցեղասպանության շուրջ Հայ դատի պաշտպանության հանձնախմբի առաջադրած մի քանի հարցումներին տված իր պատասխաններում: Հիշեցնելով Փարիզից հրեաների հավաքման ու տեղահանման 53-րդ տարելիցի առթիվ Շիրակի հուլիսի 16-ին արտասանած ելույթը, Հայ դատի պաշտպանության հանձնախումբը նախագահ Շիրակին ուղղված իր հաղորդագրության վերջում գրել է. «Ֆրանսիայի հայ համայնքը վիրավորական է նկատել այն փաստը, որ նախագահ Շիրակը նման պահանջկոտ վերաբերմունք հանդես չէր բերել Թուրքիայի նկատմամբ հայոց ցեղասպանության առթիվ»: «Հառաջ» օրաթերթը հուլիսի 18-ի իր համարում տալով Շիրակի ելույթի այն հիմնական հատվածները, որոնց մեջ նախագահը ամբաստանում էր ֆրանսիական պետությունը հրեաների տեղահանության հարցում նացիզմի գործողին օժանդակած լինելու համար, այնուհետև եզրակացնում է. «Ահավասիկ մի հանրապետության նախագահ, որ չվարանեց իր պետությունն իսկ ամբաստանելու, բայց ինչ սակարկություններով զիջեց «ցեղասպանություն» բառը գործածել հայերի համար, երբ դեռ միայն թեկնածու էր, չդատապարտելու համար Թուրքիայի պետությունը»: Ֆ. Մ.

ՇՐՋԱՆ

Ստեղծվելու է կասպյան երկրների տեղեկատվական գործակալությունների կոնֆեդերացիա

Իրանի ռադիոյի տեղեկատվության համաձայն, օգոստոսի 6-ին Իրանի նախագահը հանդիպում ունեցավ Կասպից ծովին հարակից հինգ երկրների՝ Իրանի, Ռուսաստանի, Ադրբեջանի, ղազախական և թուրքմենական հանրապետությունների տեղեկատվական գործակալությունների ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպման ժամանակ Ռաֆսանջանին ընդգծեց այդ հինգ երկրների համագործակցության համար տեղեկատվական գործակալությունների կոնֆեդերացիայի ստեղծման անհրաժեշտությունը և նշեց, որ պատմական ժամանակներից տնտեսապես և մշակութային կապերով իրար հետ առնչված այդ երկրների քաղաքական համագործակցության ասպարեզում նշված կոնֆեդերացիայի ստեղծումը խոշոր նշանակություն կունենա:

Նույն օրը Իրանի, Ռուսաստանի, Ադրբեջանի, Ղազախստանի և Թուրքմենստանի տեղեկատվական գործակալությունների տնօրեններին ընդունեց Իրանի արտաքին գործերի նախարար Վելայաթին:

Նա հանդիպման ժամանակ հավաստիացրեց, որ Իրանի կառավարությունը ջանքեր չի խնայի տվյալ տարածաշրջանում խաղաղության պահպանման գործում: Մ. Գ.

Բացվեց Իրան-Վրաստան ավիաուղի

Օրերս Թբիլիսիի օդանավակայանում վայրէջք կատարեց Թեհրանից ժամանած ինքնաթիռը, որով սկիզբ դրվեց Իրան-Վրաստան օդային հաղորդակցությանը: Կանոնավոր թռիչքները կատարվելու են շաբաթական մեկ անգամ: Ըստ Իրանի ռադիոյի տեղեկատվության, Իրանի և Վրաստանի քաղաքացիական ավիացիոն գործակալությունների ղեկավարները օդային այդ կապը երկու երկրների տնտեսական, քաղաքական և հասարակական հարաբերությունների հետագա ընդլայնմանը նպաստող կարևոր քայլ համարեցին: Մ. Գ.

ԱՐՄԵՆԻԱ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐ
ՀԱՅԵԼԱՊԱՏ ԴԱՀԻՃ
ՕԳՈՍՏՈՍԻ 3-ից 9-ը
ՍԿԻԶԲԸ ԺԱՄԸ 21.00
ՇՈՈՒ ԾՐԱԳԻՐ
«Մոսկովյան աստղեր»
Star's Express բալետային խմբի և Յուրմալայի երգի փառատոնի մենակատարների մասնակցությամբ
Ծրագրի արժեքի մեջ մտնում է աղանդերային ճաշացանկ
Լրացուցիչ տեղեկություններ
525393

210 մլն վարկ Չինաստանին

Պեկինից Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հայտնում է, որ Համաշխարհային բանկը համաձայնել է Չինաստանին 210 միլիոն դոլարի վարկ տրամադրել՝ բարելավելու երկրի ջրային ուղիները և կառուցելու հիդրոէլեկտրակայաններ: 20 տարվա ժամկետով տրված վարկը, ըստ Սինխուա լրատու գործակալության տվյալների, ծառայելու է նման աշխատանքներին Ժեկիան, Հունան, Գուանգսի և Ժուանգ ինքնավար շրջաններում: «Թեհրան Թայմզ» թերթը, որտեղ հրատարակված է լրատվությունը, նշում է, որ վարկը չի նախատեսվում օգտագործել Յանցզի գետի վրա 17 մ ջրամբարով աշխարհի ամենամեծ հիդրոէլեկտրակայանը կառուցելու աշխատանքներում:

Գերմանիա. Կանաչները դեմ են Թուրքիային զենք վաճառելուն

Կանաչների կուսակցությունը Գերմանիայի կառավարությունից պահանջեց վերջ տալ գերմանա-թուրքական ռազմական համագործակցությանը: Անդրադառնալով այդ հարցին, «Ռոյթեր»-ը օրաթերթի հուլիսի 26-ի համարում նշվում է. «Գերմանիայի պառլամենտի ծագումով թուրք պատգամավոր Ջեմ Օզդեմիրի Կանաչների կուսակցության պատգամավորական խմբակցության նախագահության անվտանգության քաղաքականության բաժնի Անգելիկա Բեերը հայտարարեց, որ Գերմանիան չի իրականացնում զենքի արտահանման ուղղությամբ վերահսկողություն սահմանելու պարտականությունը և ընդգծեց այն տեսակետը, թե Թուրքիան գերմանական արտադրությամբ արտադրված զենքերը անօրինական ճանապարհով արտահանում է Մերձավոր ու Միջին Արևելքի երկրներ»: Վ. Չ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
«Անի»-կոմերցիոնի առաջին հարկի նախասրահի կրպակում վաճառվում են կոմպակտ դիսկեր (CD): Հեռ. 594378

ՍՓՅՈՒՌ
տեղեկատու
■ անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* և *պահանջարկի* մասին հեռախոսով.
■ պարբերաբար վերահրատարակվող *«Հայաստանի ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների տեղեկագիրք»*.
ՈՎ ՓՆՏՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԿԳՏՆԻ ՄԵՐ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ
■ եթե ցանկանում եք, որ ձեր ձեռնարկության մասին տեղեկությունները անվճար հաղորդվեն *հեռախոսով*, տպագրվեն *տեղեկագրքում*, և տարածվեն *համակարգչային միջոցներով*, դիմեք «Սփյուռ» տեղեկատու:
Փավստոս Բուզանդի 1/3.
☎ 58 91 67, 58 13 51

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1995 թվականի հուլիսի 15-ից սկսյալ

Զվարթնոց

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
1------	ՏՈՒ-134	07.20	09.20	R3 341	ԱԹԵՆՔ	R3342	10.20	15.45
----5--	ՏՈՒ-134	11.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	17.55
-2---6-	ՏՈՒ-154	05.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	23.15
1---5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-134	10.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	16.55
----5--	ՏՈՒ-154	08.40	10.00	R3 401	ԲՈՒՐԳԱՍ	R3 402	12.00	15.20
-2--5--	ՏՈՒ-154	10.00	13.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	20.00	23.10
-2-----	ՏՈՒ-154	14.10	19.30	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	21.30	23.05
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	13.41
-----6-	ՏՈՒ-134	18.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	01.20*
1234567	ՏՈՒ-134	13.55	15.05	R3 7145	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	R3 7146	17.05	18.15
------7	ՏՈՒ-154	12.10	14.15	R3 7225	ՄԻՆՍԿ	R3 7226	16.15	20.25
1234567	ՏՈՒ-154	07.40	10.25	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.05	14.30
-2--567	ՏՈՒ-154	14.55	17.40	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.25	21.50
--3--6-	ՏՈՒ-154	10.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	02.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	10.50	12.35	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	16.00	16.45
1------	ՏՈՒ-134	07.20	11.00	R3 341	ՍԱԼՈՆԻԿ	R3 342	11.55	15.45
-----6-	ՏՈՒ-134	12.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	18.10
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
1------	ՏՈՒ-134	13.30	15.40	R3 405	ՍՈՖԻԱ	R3 406	17.40	21.30
---4---	ԻԼ-86	07.15	10.00	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	19.00	01.30*
1------	ՏՈՒ-134	18.20	20.00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	21.30	00.50*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ-ի գործակալներին

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1914. Տպաքանակը՝ 7000. Ստորագրված է տպագրության 7. 08. 1995. Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@